Sayıs 3 Kuruş

23 EYLÜL 1941
SALI
YIL: 24 * SAYI: 8513
İdare evi: Ankara C. Vakıt Yurdu
Telefon: İdare (24370), Yazı (21413)
Telg. İstanbul Vakıt—Posta kutusu: 46

VAKIT

KUPONLARIMIZ
31 Ağustostan itibaren toplanacak kuponların her 60 adedine mukabil VAKIT okuyucuları KÜTÜP HANESİ„ serisinden ÖLMEZ REİS romanının tamamı verilecektir.
Kupon 14 / 24

Tasarruf bonoları 50 milyona çıkarıldı

Harp sanayiimiz inkişaf edecek

Yüksek mühendis ve teknik okulları Maarif Vekâletine devredildi

Büyük Millet Meclisi bir ay tatil etti

Ankara, 22 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Şemsettin Günaltay'ın başkanlığında toplanmıştır.

Celsenin açılmasını müteakıp Doktor Refik Saydam söz alarak gelen evrak arasında bulunan ve encümenler tarafından tetkik edilerek heyeti umumiyy svkolunan kanun lâyihalarından bazılarının ruznamye alınarak müzakeresini istemiştir.

Başvekilin bu talebi tasvip edilmiş ve böylece ruznameye alınan maddelerden yüksek mühendis okulu ile teknik okulunun Maarif Vekâletine devrine ait mazbatanın müzakeresinde muhtelif hatipler söz almışlardır.

Millî müdafaa encümeni reisi General Kâzım Sevüktekin mevzuu müzakere kanun lâyihasının yüksek fen mekteplerinin açılmalarına bir başlangıç olarak telâkki ettiğini işaretle bu mekteplerin harp sanayii için temin edeceği faydaları kaydeylemiş ve bu kanunu teklif eylediğinden dolayı hükûmete teşekkürlrini ifad etmiştir.

(Devamı Sa. 4 sü. 4 de)

Dünkü Meclis müzakerelerinde beyanatta bulunan Maarif Vekilimiz Hasan Âli Yücel

Karadenize ait emniyet tedbirlerinden

Yazan: *ASIM US*

Rusyada cereyan eden harp hareketleri son günlerde gittikçe Karadeniz sularının emniyetini tehdit eden bir istikamet aldı. Dünkü gazetelerde çıkan bir telgraf haberine göre İstanbuldan Karadenize hareket eden Bulgar bandıralı küçük bir ticaret vapurunun bir infilâk neticesi olarak batmış olması bu vaziyetin maddî ve fiilî bir delilidir.

Hiç şüphe yok ki harp harici Türkiyenin karasuları ile harp içinde olan Bulgaristanın karasuları arasında emniyet şartları bakımından mühim bir fark var. Fakat bu fark mevcut olmasına rağmen Türkiye karasularında hiç bir tehlike bulunmadığını iddia etmek de mümkün değildir. Nasıl ki hükûmetçe alınan bir karar üzerine Devlet Denizyollarının posta vapurları gündüzleri hareket etmekte ve geceleri mümkün olduğu kadar emin olan limanlarda bekleme usulünü tatbik etmektedir. Ben şahsî müşahede ve tecrübe ile kanaate vardım ki yaz mevsimi olan haziran, temmuz ve ağustos aylarında Karadeniz nisbeten sakin olduğu gibi gündüzleri de gecelere nisbetle uzun olduğu için bu kararın tatbikindeki zorluk ihmal edilmiş olsa bile sonbahar ve bilhassa kış aylarında buna imkân yoktur. Onun için Devlet Denizyolları idaresi bugün tatbik edilen usulü önümüzdeki günler içinde değiştirmek zaruretinde kalacaktır. Yani Karadenize çıkan vapurlar, posta vazifesi yapmağa devam edeceklerse kaptanlara verilecek bir takdir salâhiyetile gündüzleri olduğu kadar geceleri de yol almak mecburiyetinde kalacaklardır ve eğer vapurların geceli gündüzlü seyir ve hareketleri tehlikeli olacağı düşünülerek buna müsaade edilmiyecek olursa Karadeniz postalarını muvakkat bir müddet tatil etmek lâzım gelecektir. Hattâ bundan daha ileri bir iddia olarak şöyle denilebilir: Rusyada cereyan eden harp hareketlerinin bundan sonraki inkişafları — Türkiyenin harp haricinde kalmakta olmasına rağmen — Devlet Denizyollarının Karadeniz postalarını kesmek neticesine kadar gidebilir.

Cumhuriyet hükûmeti her ne pahasına olursa olsun sulh içinde yaşamak gibi bir hayal içinde olmadığı ve bugünden yarına bir tecavüze maruz kalarak millî müdafaa ihtiyacında kalabileceğini gözönüne aldığı için Devlet Denizyollarının bilhassa Karadeniz postalarının bir gün durabileceğini düşünmek ve ona göre icap eden tedbirleri şimdiden hazırlamak lâzımdır.

Bu noktadan ilk hatıra gelen tedbir şudur: Önümüzdeki sonbahar ve kış gibi mevsim mülâhazalarını bir tarafa bırakarak Samsun, Trabzon ve Trabzonla Hopa

(Devamı Sa. 4 sü. 1 de)

Fener yangını elektrik kontağından çıkmış

Valinin gazetemize beyanatı

Felâkete uğrıyanlara birer aylık yiyecek ve mesken bedeli dağıtılacak

Kızılay tarafından Fener kazazedelerine yardım yapılıyor

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar yanında belediye reis muavini Lûtfi Aksoy olduğu halde Fener yangın yerine gitmişler ve felâketzelerin vaziyeti ile meşgul olmuşlardır.

Vali Lûtfi Kırdar bu msele etrafında kendisiyle görüşen bir muharririmize şunları söylemiştir:

"— Harikzedelerin vaziyetiyle yakından meşgul oluyoruz. Kendilerinin istirahatları temin edilmiştir. Kızılay bugünden itibaren Erzincan felâketzedelerine yapılan yardım gibi harikzedelere bir aylık yiyecek ve bir aylık mesken bedeli tevzi edecektir. Bu hususta icabeden hazırlıklar yapılmıştır. Diğer taraftan yangın tahkikatına da devam edilmektedir."

(Devamı Sa. 4 sü. 1 de)

Alman tebliği

Düşman kanlı zayiata uğrıyor

—o—

Aransburg zaptedildi

—o—

Bir kruvazör batırıldı, bir çok kruvazör bombalandı

Berlin, 22 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığının tebliği:

Kiyefin şarkındaki mıntakada müteaddit gruplara parçalanmış veya gayet ufak bir sahada sıkıştırılmış olan düşman kuvvetlerinin imhasına devam olunmuştur. Dünkü fevkalâde tebliğle bildirilen esir ve ganimet ra.

(Devamı Sa. 4 sü. 2 de)

Papanın Sulh teklifi

—o—

Ruzveltin mümessili Romadan ayrıldı

Londra, 22 (A.A.) — M. Taylor ile kardinal Maglion'un vekili Monsenyör Montini arasındaki görüşme, mihver tarafından reis

(Devamı Sa 4 sü. 3 de)

Berlin

YARI RESMİ BİR KAYNAKTAN BİLDİRİLİYOR:

—o—

Bulgaristanın Boğazlardan gemi geçireceği Yalandır

Berlin, 22 (A.A.) — Yarı resmi bir kaynaktan bildiriliyor:

Sovyetlerin Bulgaristana karşı yaptıkları mütemadi şantaj teşebbüsleri münasebetile siyasi Alman mahfillerinde, bu memleket etrafındaki İngiliz propagandasına işaret olunmaktadır.

Bütün bunlar, kaba bir yalandan ibarettir. Türkiye üzerine yürüyeceğine dair Bulgaristana atfedilen niyetler gibi Bulgaristanın boğazlardan gemiler geçirmek için İtalya ile bir şeyler yapmak istediği iddiaları da yalandır.

Buradaki mütalea şudur ki, İngilterenin Türkiyede tesir yapmakta menfaatleri vardır. Eğer Ankaradaki İngiliz büyük elçiliği bu hususta Türkiyeye sualler sormuş ve Türk hükûmeti de boğazların muhafızı olduğunu ve muhafızı kalmak azminde bulunduğunu açıkça söylemiş ise, Alman hariciye nezareti ancak şunu kaydedebilir ki, İngiliz radyosunun telmihleri belki de Almanyayı istihdaf etmiyor. Almanyaya atfedilmek istenilen niyetleri İngilizlerin besleyip beslemedikleri suali hatıra gelmektedir.

Prof. Mim Kemal Öke'nin ilk yazısı yarın:

İLMİN TERAKKİSİNDEN NE BEKLİYORDUK, NE GÖRDÜK?

Geçen hafta okuyucularımıza müjdelediğimiz Profesör Mim Kemal Öke'nin her birini büyük bir zevk ve istifade ile okuyacağınız yazılarına yarınki sayımızdan itibaren başlıyoruz.

"İLMİN TERAKKİSİNDEN NE BEKLİYORDKU, NE GÖRDÜK ?...„

Yarın bu fevkalâde nefîs yazıyı mutlaka okuyunuz.

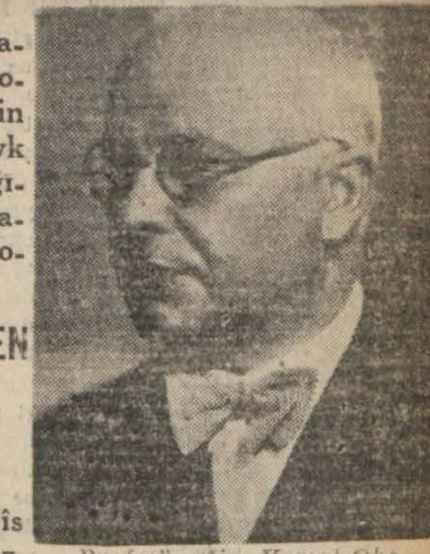

Profesör Mim Kemal Öke

Darülâcezede sünnet düğünü

Yazan: YEKTA RAGIP ÖNEN

Sünnet olan üç çocuk eğleniyor

Hemşireler çocuklara ihtimamla bakıyor

(Yazısı 2 incide)

Kiyef harabe halinde

Berlin, 22 (A.A.) — Askeri kaynaklardan bildirildiğine göre, Alman kıtaları, Kiyefe girdikleri zaman, kendilerini bolşeviklerin kaçmasından veyahut imha edilmesinden evvel, yaptıkları tasavvur edilmez derecede büyük tahribat karşısında bulmuşlardır. Şehir ve civar köyler halkını hiç düşünmeden, bolşevikler, halka elzem bütün yiyecek ihtiyatlarını ya beraberlerinde götürmüşler veyahut yakmışlardır. Elektrik santrallarını ve su yollarını da işlemez bir hale getirmişlerdir. Her tarafta atılmış demir yolları ve köprüler enkazı gözükmektedir. Halk, bu suretle zarurî ihtiyaç maddelerinden tamamiyle mahrum bırakılmıştır.

Alman askerleri, bilhassa istihkâm birlikleri, Alman kıtalarının ilerleme.

(Devamı Sa 4 sü. 3 de)

(Kanije muhasarası) dolayısile

Eski eserlerimiz

Güzide mütefekkirimiz İbrahim Alâeddin Gövsa'nın mütalealari

Nâmık Kemal'in «Kanije Muhasarası» yenileştirilip bastırıldı. Eserin matbuatımız nasıl hakiki bir karşılığı sıraymakta ittifak ... uzak, yakın birçok yerlerden müessese, gerek eseri hazırlı... gönderilen birçok mektuplarda bir çığır açmış ve Nâmık Kemal'in güzel bir eserini herkesin okumasına imkân vermiş olduğu için Tarık Usu tebrik etmektedir. Bunlar arasında orta okuldan liseye geçmiş (Cemil) adlı Bursalı genç şunları yazıyor:

«Bay Hakkı Tarık Us'un, yeni neşrettiği büyük değerli kitabın

(Devamı Sa. 2 sü. 4 de.)

İbrahim Alâettin

Şehir konserleri münasebetile

KONSERVATUVAR İCRA HEYETİ AZALARİLE BUGÜNKÜ MUSİKİMİZ

mevzuu etrafında yapılan enteresan bir röportaj serisini yarından itibaren *VAKIT* sütunlarında bulacaksınız

Bu ankette

Tanburî Dürrü, kanunî Artaki Can, santurî Ziya Santur, udî Ahmet Nuri Canaydın, Siyne kemanî Nuri Duyguer, neyzen Şevki Sevgin, kemençeci Kemal Niyazi Seyhun, kemanî Sadi Işılay, okuyucu Necmi Rıza Ahıskan, Cemal Kâmi Köni, Hüseyin Dolaş, Eyyübî Ali Rızanın fikirleri.

ANKETİ YAPAN:
Hasan Bedrettin ÜLGEN

Darülâcezede sünnet düğünü

Anasız, babasız 54 çocuğun mürüvvetini dün müessesenin acezeleri gördüler

Yazan: *Yekta Ragıp Önen*

Hokkabaz Yorgancıoğlu acezeleri eğlendiriyor...

Ağustos, bizde çocukların sünnet dildikleri aydır. Zenginler, hali vakayerinde olanlar çocuklarının düğünlerini evlerinde, birinci sınıf salonlarda yaptırırlar. Daha fakir olan çocuklar ise hayır cemiyetleri tarafından tertip edilen geniş ve zengin programlı eğlenceleri muhtevi umumi bahçelerde az bir para mukabilinde sünnet olurlar ve sonra erkek çocukların "ilk mürvetini" gören anaları yeni elbiselerle yeşil şal ve kundakla, işlenmiş takkelerle baştan aşağı süslenmiş çocuklarını ellerinden tutup sokak sokak gezdirip eşe dosta öptürmeğe giderler. "Sünnet olma" çocuk için ne kadar heyecanlı, yarı korku ile dolu sevinçli bir gün ise bu günü görmek de bütün ana ve babaların aynı derecede heyecan duyduğu bir gündür. Hele çocuk şöyle sekizini, dokuzunu geçti de aile henüz düğün masraf ve hazırlığını tamamlayamadıysa çocuğun sünnetsiz kalağı korkusile birçok gecelerin uykusuz geçtiği olur. Fakat bütün bu ıstıraplı günler geçer, aile ne kadar fakir olsa çocuğuna beyaz bir entari, bir takke, bir terlik bulur, buluştur, çocuğun sesi azıcık kalınlaşıp atlak çıkmağa başladığı bir sırada ile "sünnet ameliyesi" icra edilir.

Bu sene de birçok yerlerde sünnet düğünleri oldu. Küçüklerile birlikte anaları, babaları akrabaları sevindi, eğlendi...

Artık mevsim kapandı sanmayınız! Bu şehrin dışında hayata yeni gözlerle ömürlerinin sonunda bulunanların barındıkları bir müessesede de 54 çocuk sünnet edildi. Bu düğün şehrin herhangi bir semtini ne yaklandırdı, ne bir aileye heyecan verdi. Bu düğün, ancak beş altı sene evvel sokak başlarına kâğıtlar içinde kucaklar arasında bırakılan 54 çocuğa heyecan ve ıztırap verdi. Bu düğünün çocuklarda bıraktığı maddi ıztırap geçicidir. Fakat manevi ıztırap her halde büyüktür. Öyle ya! Bu çocuğun 4 yaşında sünnet olurken açını oksıyan ne anaları vardır, ne babaları.. onlar on binlerce çocuğu sünnet etmiş Topkapılı sünnetçi İbiş Hasanın elinden geçtiler ve sonra has bahçıcıların kolları arasında yatak-

larına yatırıldılar.

Yanaklarını okşıyanlar olmadı değil. Nitekim müessese müdürü, müstahdemleri, hastabakıcılar ve yürümeye mecali olan aceze yatakları başına gidip, geçmiş olsun dediler!.. Hepsine beyaz entari giydirildi. Takke giydirildi. Yaşlarına göre ellerine oyuncaklar verildi. Yatırıldıkları geniş salon baştanbaşa renkli kâğıtlarla, balon ve fenerlerle, duvarlar hasırlarla süslendi. İncesaz takımı, İstanbulun meşhur hokkabazı Yorgancıoğlu ile çırağı Celâl Gökkaya getirildi. Şehir müzikası vakıt vakıt terennümsaz oldu. Ve bu suretle anasız ve babasız yavruların maddi ve manevi ıztıraplarının unutulmasına çalışıldı.

Doğruyu söylemek lâzımgelirse Darülâceze müdürü Kâzım Zafir'i tebrik ederim. Alâyişsiz ve sessizce tertip ettiği bu düğünde müessesenin ihtimamı sayesinde ölümden kurtulmuş çocukların düğününü noksansız yaptı. Öyle ya!.. Umumi bir sünnet düğününde bulunan eğlenceler noksansız temin edilmişti.

Dün öğleden sonra Darülâcezeye gittim. Ekseriyetle güneşli havalarda aceze kadın ve erkekleri bahçede güneşlerken görürdüm, bu gün tek tük hademelerden başka kimse görülmüyordu.

Hemen herkes sünnet düğününün yapıldığı pavyona dolmuştu. Pavyonun sağ salonunda çocuklar yatıyor, ayakta mavi önlüklü küçük kızlar dolaşıyordu. Karşı salon ise yaşlı kadın ve erkeklerle dolu... İçerden saz takımının nağmeleri taşıyor. Kapıda duran müstahdemlerin arasından içeri girdim. Sıralara oturmuş saçları kmalı ihtiyar kadınlar, saçları dipten tıraş edilmiş ihtiyar erkekler, önlerine 8-9 yaşında çocuklar oturmuş saz dinliyorlar... Gözü görmiyenler bile yer almış!.. Kulaklarının pasını gideriyorlar. Yalnız bu düğünde rakı, bira, kahve, cigara yok! Hattâ sazın ahengini bozacak ses bile yok!.. Takım fasılsız devam geçiyor. Eski, yeni şarkıları sıralıyor, etrafa neşe dağıtıyor. Çoğu yerini kaptırmak endişesile yemeğe bile gitmemiş!.. Hele hokkabazın şaklabanlıkları ve son icad (!) numaraları gözlerinin feri bile kaçmış olan 80 - 90 lik nineleri o kadar neşeye boğuyor ki... Bir tanesi önünde oturan çocuğun numaranın en heyecanlı yerinde ayağa kalkması üzerine kendini tutamadı da elindeki sopasını çocuğun arkasına dürtüverdi:

— Otur yumurcak bakayım, dedi. Otur!..

Saz, hokkabaz geç vakte kadar devam etti. Yorulan çocuklar uykuya dalmışlardı. Ben ayrıldım.

Bu kimsesiz çocuklara zenginlerimizin, hayırsever insanların şefkatli ellerile götürüp bazı hediye verecekleri ümit ederim. Hepsi de memlekete bir nâfi uzuv olacak bu yavrulara verilecek bir hediye onların acılarını dindirecek, hayata girişte manevi bir teşci olacaktır.

Çocuklarını sokağa atıp da bugün işlediği suçun meydana çıkması korkusile müessese ye gidip çocuğunu göremiyen anaların mevcut bulunduğuna kanaat getirdim. Belki bu kadının da göndereceği hediye olacak, belki bu hediye kendi çocuğunun hissesine düşecektir. Ne çare, kadere boyun eğmekten başka ne yapılabilir?

Bir sandal akıntıya kapıldı

İçindekiler güçbelâ kurtuldu

Mahmut oğlu Mustafa ve Raşit oğlu Mustafa adında iki arkadaş, evvelki gün sarhoş bir halde, Kadıköyünden bir sandala binerek denize açılmışlardır. Sandal Kızkulesinin 200 - 300 metre kadar ilerisine geldiği zaman suların cereyanına kapılmış ve ik Mustafanın bütün gayretlerine rağmen Hayırsızada istikametine doğru sür'atle ilerlemiye başlamışlardır.

Nihayet saat 13 de beşinci şubeye şu haber verilmiştir:

— İçinde iki kişi bulunan bir sandal Hayırsızadaya doğru akıntıya kapılmış gidiyor.

Beşinci şube bu ihbar üzerine 1230 numaralı polis memuru Kemal Ardayı, kılavuzluktan alınan süra'tli bir motöre bindirmiş ve suların akıntısına kapılan sandalı takibe yollamıştır.

Motör son sür'atle sandalı takibe başlamış, nihayet Hayırsızadaya yakın bir yerde uzaktan bir sandal görülmüştür.

Motör son bir hamle ile sandala vaklaşmış, içinde bulunan ve heyecandan bitap bir halde olan kazazede iki Mustafayı motöre alarak limana getirmiştir.

VECİZELER

Yazan: M. CEMİL PEKYAHŞİ

* Hazırundan bazısının fasid ve mütecessis eda ve nazarları kavgayı alevlendirir.

* Gururları münkesir olmasa mahrumlara fakrü zaruret, çok tesir etmezdi.

* Mesguliyet fazilete sevkeder; işsizlikten canı sıkılanlar bir kavga çıksa da seyretsek diyerek kalkıp fena olan fitneyi arzu ederler.

* Zenginlerden kıskanç olanlar, kıskanmıyan fakirlerden utanmalıdırlar.

Maarif Vekâletinin dil imtihanları hakkında bir tavzihi

Ankara, 22 (A.A.) — Maarif Vekilliğinden tebliğ olunmuştur:

3656 ve 3659 sayılı kanunların 3 üncü maddeleri hükümlerine göre yapılan dil imtihanları için vekilliğimize vaki olan müracaatların usulüne uygun olarak yapılmasını temin maksadiyle şu noktaların tavzihine lüzum görülmüştür:

1 — Yabancı dil imtihanına girmek istiyenler için mensup bulundukları vekâlet veya müesseselerin zat sicillerini tutan dairelerince tanzim olunacak talepnamelerin; icra vekilleri heyetinin 10 - 10 - 1940 tarih ve 2/14517 sayılı kararnamesine bağlı örneğe tamamen uygun olması lâzımdır.

2 — İmtihana girmek istiyenlerin hukukî vaziyet'erinin bu imtihana girmiye müsait bulunup bulunmadığını tetkik ve tayin edecek makam, mensup bulundukları daire veya müesseselerdir. Maarif vekilliği sadece isteklilerin imtihanlarını usulüne tevfikan yapmak ve neticeleri namzetlerin mensup oldukları makama bildirmekle mükellef.tir.

3 — Yanlış veya eksik tanzim olunan talepnameler, usulüne tevfikan hazırlanmaları için ait oldukları makamlara iade olunur, bu yüzden gecikecek müracaatlar dikkate alınmaz.

4 — Talepnamelerin mayıs devresi imtihanları için 1 ilâ 30 nisan arasında ve ikinciteşrin devresi imtihanları için de 1 ilâ 31 birinciteşrin arasında vekilliğimize gönderilmek üzere postaya verilmiş olması lâzımdır. Bu tarihler dışında yapılacak müracaatlar muameleye konulmaz.

5 — Doğru tanzim edilerek vaktinde gönderilmiş olan talepnamelerin maarif vekilliğince kabul edilmiş olduğu hakkında vekilliğimizden ayrıca tebligat yapılmaz, ilgili namzetlere, imtihanlara alınacakları hususu mensup bulundukları müesseseler tarafından, yukarıda bahsedilen icra vekilleri heyeti kararnamesinde tesbit olunan şekle tevfikan bildirilir.

6 — İmtihanların yapılacağı tarih'er, vaktinde, radyo ile ve gazetelerle bildirilecektir.

(Kanije muhasarası) dolayısile

(Baş tarafı 1 inci de)

Kanije Muhasarası'nın kıymeti beni bu satırları karalamaya mecbur etti. Türk gençliğinin Namık Kemâle olan sevgisi bu kitapla bin kat daha artmıştır diyebiliriz. Basit bir orta okul mezunu bulunmamla beraber ben bu eserin büyük kıymetini takdir etmekle sayın üstada teşekkürlerimi sunmaktan kendimi alamıyorum. Hâmit ve Muhsin Beylerin Türkiye tarihi isimli koca eserinde bile gayet mahdut bir çerçeve içinde bu muhasaradan bahsediliyor; fakat altında "Namık Kemâl'in Kanije eserinin okunmasını tavsiye ediyor. Nasıl okkuyabilirdik? Okusak da nasıl anlayabilirdik?

İşte Hakkı Tarık Us bize bu tercüme işile bu fırsatı da vermiş oluyor."

Güzide mütefekkir İbrahim Alâettin Gövsa, tâbie yolladığı mektubunda eseri takdir etmekle beraber, harf ve dil inkılâpları dolayısile maziye karışan eserlerin lüzumlularını yeni nesillere verebilmek için düşündüklerini de bildiriyor. Değerli mebusumuz mütaleaları bir büyük davanın anahtarı olduğu için mektubun muhatabı bu kısımlarını Türk münevverlerine tevdi etmeyi bir vazife bilmektedir.

Sayın İbrahim Alâettin diyor ki:

"Halkta ve askerde vatan duygusunu takviye için yazılmış olan Kanije müdafaasının bu suretle türkçeleştirilmesi gayet yerinde bir buluştur ve Nâmık Kemâl merhumun da maksadına uygundur, kanaatindeyim. eski eserlerimiz arasında halka tamim ihtiyacını duyduğumuz kıtapları tamamiyle bu şekilde bastırmayı en salim ve lâzım bir iş saymakta tamamiyle sizinle beraberim.

Bu eserle verdiğiniz örnek, Kanije müdafaası gibi halka, gençliğe ve askere doğrudan doğruya telkin yapacak mahiyetteki eserler için aynen taklid edilmeye lâyıktır ve sizin kullandığınız dilin ve yazdığımız hâşiyelerin de vâkıfane, salâbiyettarane olduğunda elbette şüphe edilemez.

Harf ve dil inkılâpları dolayısile maziye karışan şöyle böyle bin senelik kütüphanemizi mümkün olduğu kadar âtiye nakledebilmek için ben başlıca üç şekil düşünüyorum:

1 — Fuzuli Divanından (Makber) ve (Rübabı Şikeste) gibi nisbeten yeni olmamakla beraber dilleri artık kısmen veya tamamen anlaşılmaz bir hale gelen edebi eserlerimiz yeni harflerle bastırıldıkları zaman metinler aynen muhafaza edilmekle beraber, kelime ve tabirlerin birer birer izahını ve şerhini, beyitlerin bugünkü dile tercümelerini hâşiye olarak bulundurmak zaruridir. Bu hâşiyeler bazı defa metinlerden de fazla olabileceğinden sayfaların sol taraflarına metinleri, sağ taraflarına da hâşiyeleri dercetmek daha kolay ve rahat takip edilmelerini mümkün kılar.

2 — Naima tarihi gibi Vak'anüvis tarihlerimizi, yirmi sekiz Çelebi gibi sefaretname sahiplerinin eserlerini ve Evliya Çelebiyi tekrar bastığımız zaman yine sayfanın bir tarafına metinleri aynen dercetmeli, karşılarına da bugünkü dile çevrilmiş, adapte edilmiş şekillerini koymalıdır. Bu gibi tarihlerde şahıs ve memleket isimlerine bazı tarihi tabirleri dahi hâşiye olarak ayrıca izah icap eder.

3 — Kanije müdafaası kabilinden terbiyevi telkin vasıtası olabilecek eserlerde eski metinlerini tekrar etmiyerek sizin ortaya koyduğunuz usulle ruh ve maksadını muhafaza şartile bugünkü dile çevirmek hayırlı olur.

Muhtelif çeşnideki eserlerin mahiyet ve kabiliyetlerine göre yeni tabılarında bu üç tarzdan biri ihtiyar edilmezse mazi kütüphanemizin yeni harflerle basılmalarında hiçbir fayda tasavvur edilemez.

İbrahim Alâettin GÖVSA

Rusya irana büyük kuvvetler sevkediyor

Tahran etrafına Bir çok paraşütçüler indi

Londra, 22 (A.A.) — Röyterin diplomatik muhabiri yazıyor:

Almanların Kiyefde ve cenubi Rusyada büyük muvaffakiyetler elde ettikleri iddialarına rağmen iyi malûmat alan mahafil eski Alman iddiaları kabilinden bu yenileri de şüphe ile telâkki etmektedir.

Geçen hafta en fazla alâkayı çeken vakıası İran Şehinşahının çekilmesi hâdisesidir. Rusların İranda kendilerine tevdi edilen arazi kısmını işgal için büyük mikyasta kıtaat sevk etmiş olmaları manidardır. Rusların havalide fazla miktarda savaş arabaları ve zırhlı otomobilleri vardır. Tahran etrafına Ruslar birçok paraşütçüler indirmişlerdir. Ruslar, cenupta tam makineleşmiş, iyi hesap edilmiş bir plânla hareket etmekte olmaları itibarile burada kendilerine mukavemet edilemiyecek bir kuvvet ifade etmekte ve bu itibarı- insan ve malzeme bakımından hiçbir ihtiyaç karşısında bulunmamaktadırlar.

Sovyet ve İngiliz kuvvetlerinin birbirlerile irtibatı tesis etmeleri cenubi Rusyada ve Kafkasyada ehemmiyetli akisler tevlit edecektir.

Ruslar, Kremençuk ziyarını katiyetle etmekte ve Kiyef kapılarında muharebelerin devam etmekte olduğunu söylemektedirler. Bunun haricinde bütün Rus tebliğleri pek kısa ve muhtasardır. Leningrad üzerindeki tazyikin nisbeten hafiflemiş olduğu da görülmektedir.

Eski saha ait mallar hükûmete devrediliyor

Tahran, 12 (A.A.) — Pars ajansı bildiriyor:

Eski şaha ait menkul ve gayrimenkul malların devrine ait resmi beyanname parlâmentoda okunmuştur. Eski şah zamanında zarar görenlerin ziyanı tazmin edilecektir.

Ruzvelt Vaşingtona döndü

Hayd Park, 22 (A.A.) — M. Ruzvelt hafta tatilini malikânesinde geçirdikten sonra Vaşington'a dönmüştür. Devlet reisini, kongre liderlerini, mümessillerin meclisiyle ayân meclisindeki encümenleri âzalarını bir araya toplayacak olan konferans yarın beyaz sarayda aktedilecektir. Konferansda ödünç verme ve kiralama programının tatbikine tahsis edilmiş olan 5,895 milyon dolarlık kredilerin sür'atle kullanılmasının temine mütaallik plânlar müzakere edilecektir.

Afrika numarası: 80

Edebî Roman

İMRALI

Yazan: REFİK AHMET SEVENGİL

Musikinin verdiği zevk nasıl geniş, fakat müphem manalı bir hasretin içimizde yanması şeklinde ifade edilebilirse hoşa iden, sevilen, ihtirasla istenilen kadının koşmasından alınan lezzet de buna benzer. Ahmet Dündar, günün tenha bir saatinde otel salonunun yarı loş bir köşesinde yumuşak kanapenin verdiği rehavet içinde gülüp Semrâ hanımefendinin sözlerini bir kelimesini bile anlamadan derin bir zevkle dinlerken bunu düşündü. Semrâ hanımefendinin konuşması genç adama böyle engin, hududu bilinmez derecede geniş, fakat hasret gibi, arzu gibi insanın içini yakan, niteliği ve mahiyeti tayin edilemiyen bir musiki tesiri yapıyordu ve işte Semrâ hanımefendi Ahmet Dündarın hoşlandığı, sevdiği, ıztırasla istediği ve şahsiyetinin ucu bucağı bulunmıyan denizinde kaybolmaktan büyük bir zevk duyacağı kadının ta kendisiydi.

Ahmet Dündar bütün hayatınca kendinde olmıyan ve ele geçirilmesi imkânsız bi görülen büyük şeylerin hayali ile yaşadı. Semrâ hanımefendi bunların hepsini nefsinde toplamış, Ahmet Dündarın karşısına bütün erişilmesi güç, imkânsız, güzel ve büyük şeylerin mümessili gibi çıkıyor. Ahmet Dündar, senelerin biriktirdiği binbir arzusunun, vücuda getirdiği mabed içinde Semrâ hanımefendiyi kıvrıla büküle yanıp yükselen bir alev gibi, Vesta mabedinin asırlara rağmen sönmiyen ve gece gündüz, sabah akşam genç bakireler tarafından tazelenip uyandırılan ve devam ettirilen ilâhî ateşi gibi görüyor.

Ahmet Dündar bu ateşin etrafında dönüp dolaşıp nihayet içine düşer ve eriyip kaybolursa onu haklı görmeli.

Çelikpalas otelinin holünde tenha bir saatte, yarı karanlık bir köşede yumuşak bir kanapenin verdiği rehavet içinde ve Semrâ hanımefendinin dizinin dibinde başlayan bu yeni haleti ruhiye Ahmet Dündar için eski ve maruf tabiriyle bir ateşten gömleği giymek gibi bir şeydi. Kadın, tesirinin şiddetinden haberdar ve memnun neşeleniyor, bülbülleşiyor, şakır gibi konuşuyor; bir aralık genç adamın elinden tutup kaldırıyor ve arkasından sürükliyerek dışarıya çıkarıyor:

— Son iki tablomu yapmak için çalıştığım yerleri size göstereyim.

Diyor, otelin önünde bekliyen zarif, şık, güzel ve gösterişli otomobile atlıyorlar; Semrâ hanımefendi arabayi kendisi kullandığı için şoför yerindedir, Ahmet Dündar da yanıbaşında. Paletler, muşambaların gerildiği çerçeveler, boya kutuları otomobilin için de... Çekirge yolundan şehre doğru ilerleyip ana caddeyi, kalabalığı, sık ve karışık binaları geçiyorlar, tekrar şehirden çıkıp Uludağ yamaçlarına doğru yol alıyorlar; viraj'ları dönüp kıvrıldıkça görülen ve aşağıda kalan Bursa, camileriyle, minareleriyle, türbeleriyle, kubbeleriyle, kavak ağaçlariyle güzel, güzel, güzel...

Yükseldikçe içine girdikleri orman, yolun iki yanında sıralanıp derinleşerek koyu gölgeleri iki tarafta uzayan ağaçlar, bitmez tükenmez ufuklara doğru, dağın tepelerine doğru, gökyüzüne doğru kıvrıla büküle uzayan sessiz ve kimsesiz yollar güzel.

Ahmet Dündar zannediyor ki yeryüzünde belli bir yere doğru değil de, Semrâ hanımefendinin şiirli havasına kapılıp gökyüzüne doğru, esîrî ve semâvî bir âleme doğru gidiyor ve yükseldikçe kendisinde bir hafiflik hissediyor.

Zaman zaman otomobili durdurup inediler, tabiatın büyük güzelliğiyle sarılarak ve susarak ayakta birbirlerine yaklaşıp önlerinde genişleyen, set set sıralanan ve aşağılara doğru karışıp kaybolan koyu nefti rengin inceliklerini seyrettiler.

Semrâ hanımefendinin bir zamandır tamamlamağa çalıştığı tablolardan biri ağaçların pek sıklaştığı bir yerde bir çoban çeşmesini canlandırıyor. Issız, yabancı gözlerden uzak, ormanın sonsuz sükûnu ve nerede saklı oldukları bilinmiyen kuşların bu sessizliğe pırıl pırıl noktalar halinde işledikleri cıvıltılar içinde içli, hasta, dertli bir a henkle kendi kendisine akan bir çoban çeşmesi.

Ahmet Dündar, tabiatın bu müstesna güzellikteki tenha köşesini pek beğendi; fakat Semrâ hanımefendinin bu köşeyi canlandıran ve artık tamamen meydana çıkmağa başlamış olan tablosunu daha ziyade beğendi.

Tabiat gittikçe güzelliği artan tatlı bir esmerlik içinde kaybolur gibi kararır ve akşam ilerlerken aynı yollardan geçip otele döndüler. Profesör Ali Ceylân İstanbulda olduğu için Semrâ hanımefendi masasında yalnızdı, Ahmet Dündar buraya oturdu.

Konuşa konuşa yemeği birlikte yediler, orkestranın salona yaydığı nağmeleri birlikte dinlediler ve yemekten sonra kahvelerini içer içmez mehtapta asfalt yolda Çekirgeye kadar yürümek üzere otelden çıktılar.

(Devamı var)

Fikir ve Sosyete:

Millete inanmak

Harplerin, inkılâpların tek zafer yolu inanmaktır.

Fakat kime ve neye inanmalı? Kısaca millete inanmalıdır. Millete inanmadıkça, ne bir harbin, ne de bir inkılâbın zaferini beklemek abes olur.

Bazan bir milleti tanımıyanlar ona inanmazlar. Bazan milleti insan cemiyetinin ara bozucu unsuru sayanlar millete inanmazlar.

Çok defa yabancı milletlerin hasretleri ile yanan, yabancı kültürlerin kafa ve kalb müstemlekesi halini alan insanlar kendi milletlerine inanmazlar. Onlara göre muhayyel bir dünya vardır. Bu dünyanın içindeki milletler sınıf, sınıf ayrılmıştır. Üstünleri, alçakları, zekileri, sanatkârları, kompozonları, idarecileri vardır.

Tanzimattanberi bizde bir nesil münevver vardır. Bu münevver nesil, muhayyel bir Avrupa dünyası tasavvur eder. Ve bu muhayyel dünya içinde o, bir "aşağılık hissi,, içinde yaşar. Muhayyeldir. Avrupa dünyasının insanı her şeydir. Her üstün kıymet ona sahiptir. Ona benzemek, ondan olmak, ona yaklaşmak, muhayyel Avrupa dünyasının kadrosu dışında kalanları, bilhassa kendini küçük görmek bu cins insanın göze çarpan hususiyetidir.

Mese â sokakta traşı uzamış bir adam görse:

"— Avrupalılar bunu görseler ne derler?,,

Diye hayıflanır.

Caddelerde bozuk bir kaldırım görse:

— Avrupalı buna ne der? Diye düşünür.

Onlara göre, millet ayıbı, eksiği olan bir yüz karasıdır. Bunlar diplomatlarını, muharrirlerini, mütefekkirlerini, memurlarını, şairlerini seriler halinde senelerce teşhir ettik. Bunlar "aşağılık hissi,, ile muztarip, gözleri muhayyel Avrupa dünyasında olan insanlardır.

Bunlara göre millet yalnız öğrenilmesi, bilinmesi lâzım olmıyan bir kıymet değildir. Aynı zamanda hareketi olmıyan, istikbale yeni kuvvetler, yeni hamlelerle çıkabilecek bir canlılık da değildir.

Bunun için bu adamlar bedbindirler. Ne bir inkılâba, ne de bir harbe inanırlar.

Tanzimat ricalinden Fuat Paşa, bir gün yabancı elçilerden birine:

"— Bu imparatorluk ne dayanır, ne içeriden, ne dışarıdan yıkmaya çalıştığımız halde muvaffak olamıyoruz.,,

Demişti. İmparatorluğu içinden kemiren en kuvvetli maraz "Millete inanmamak,, tı. Bedbin manlık daima devlet adamlarının elini, ayaklarını bağlıyordu. Bu bedbinlik sosyetenin hayatından ümidi kesiş herkesi hodgâmlığa, ferdi hayatın zaferine sevkediyor. Bunun içindir ki inkiraz zamanlarında muhakkak ki suiistimaller, rüşvetler, ziyafetler miktarı birdenbire yükselir.

Millete inanmamak, onun kabiliyetini inkâr etmek hastalığı zaman zaman insanları yabancı fikirlerin, politikaların maşası haline koyar.

Türkiyede "Hürriyet ve İtilâf,, tecrübesi, millete inanmamanın, onun kabiliyet ve hamle sahibi olduğunu tasavvur edememenin bir neticesiydi.

Mütareke senelerinde milleti yabancı süngülere teslim etmeyi bir nevi vatanperverlik gibi göstermeğe çalışan hep bu zihniyetti.

Ali Kemalin makaleleri bu bakımdan çok dikkate lâyıktır. O, Türk milletinin modern bir cemiyet olabileceğine kani değildi. Milletin istiklâlini elde edeceğine inanmıyordu. Tam bir bedbendi.

Millete inanmak için milletten olmak lâzımdır. Onu bütün vasıflariyle pek iyi tanımak gerektir.

Millete inanmayan ikinci zümre, milli dünya vatandaşlığı için bir tehlike sayanlardır. Dünya vatandaşlığı fikri eski Yunanistanda ve Romada büyük imparatorlukların hazırı olan bir fikir cereyanıdır.

Dünya vatandaşlığı nihayet insaniyet,, camiası ile hülâsa edilebilir. Fakat "millet,, insaniyet camiasının zıddı olan bir şey değildir. Bilâkis insaniyet camiası millet,, varlıklarından mürekkeptir. Fakat burada "millet,, denilen sosyal varlığı iyi tanımalıdır.

Millet, dil, fikir, his, tarih; hatıra, ideal ve devlet birliğine sahip olan sosyal bir varlıktır. Bu varlıklar birbirlerini tamamlayarak büyük insaniyet ve medeniyet dairesini vücuda getirirler.

Bazan bir kelimenin zorlanarak başka kelimelerin yerine kullanıldığı vâkidir. Meselâ "milliyetcilik,, mefhumunu dünyanın istilâsı, başka milletlerin esirliği mânasına alan insanlar vardır.

Bu zaman da "insani bir cemiyet,, tasavvur edilemez. Fakat, müsavi haklı milletlerden mürekkep bir dünya pekâlâ tasavvur edilebilir. Esasen millet, sosyal bir bünye olarak bir realitedir. Bu realiteyi kırmak, parçalamak, yoketmek mümkün değildir. Onun "emperyalizme,, bir maske yapılmaması lâzımdır. Milletleri atlayarak, bir insaniyet camiası vücuda getirmek bir otopiden daha ileri gidemez.

Millet dili ile ve kültürü ile bir hakikat olduktan sonra, insaniyet camiasına bu yoldan gitmek daha müsbet olur. Sosyal hareketler için, inkılâplar ve harpler için millete inanmak gerektir. Milletin tarihi her zaman hamleler için bir hazinedir. Medeniyetten, hamle kudretinden, büyük işler yapma idrâkinden mahrum bir millet tasavvur edenler kafalarını, memleketlerini yabancı mızraklara takmaya hazırlananlar demektir.

Biz, milletimize inanıyoruz.

SADRI ERTEM

ŞEHİR HABERLERİ

Kasapların zam teklifi kabul edilmedi

Et satışları daha sıkı surette kontrol edilecek

Fiyat murakabe komisyonu, dün, vali muavini Ahmet Kınığın reisliği altında toplanmıştır. Dünkü toplantıda komisyon, bir çok işlerle meşgul olmuş, birçok müracaatları dinlemiş, fakat hiç bir karara varmamıştır. Komisyonun dün meşgul olduğu meseleler arasında kömür ve et işi de vardır. Komisyon, bundan evvelki bir içtimaında Bulgar kömürünün müstehlik tarafından kayıkta mübayaası için yedi kuruş nark koymuştu. Dünkü içtimada da yerli kömür için altı kuruş fiyat kabul etmiştir. Yani müstehlik, istediği vakit kayıkta bu cins kömürün kilosunu 6 kuruşa alabilecektir.

Diğer taraftan komisyon, et satışlarını daha sıkı kontrole karar vermiştir. Bu maksatla mezbahaya da kontrol memurları gönderilecektir. Böylelikle kasaplık hayvan müfredatı ile gündelik kesim miktarı kontrol edilebilecektir.

Komisyon, kasapların zam tekliflerini kabul etmemiştir.

Münakalât Vekili bugünlerde gelecek

Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayının bugünlerde şehrimize geleceği haber alınmıştır.

Vekil, şehrimizde kalacağı müddet zarfında vekâlete bağlı müesseselerde tetkikler yapacaktır.

Altın fiyatı

Dün bir Reşadiye altınının kıymeti 35 lira 55 kuruş, külçe altının bir gramı ise 354 kuruştu.

Orta tedrisat müesseselerinin teftişi

Bu seneki netice nasıl?

940 - 941 ders yılı içinde Maarif Vekâleti tarafından yapılan teftişler sonunda elde edilen neticeler vekâlet tarafından alâkadarlara bildirilmiştir.

Geçen ders yılı esnasında 27 lise, öğretmen okulu 3 kız enstitüsü, 6 erkek sanat okulu, bir inşaat usta okulu, 3 akşam sanat okulu birer defa, beş lise ikişer defa, bir lise üç defa, 56 orta okul birer defa, 9 orta okul ikişer defa teftiş edilmişlerdir.

Teftiş neticesinde dört lisede temizlik ve intizam pek iyi, 13 lise, 4 öğretmen okulu, 44 orta okulda iyi, üç lise, iki öğretmen okulu ve 7 orta okulda orta, bir öğretmen ve 6 orta kulda fena, bir kız enstitüsünde çk iyi, bir erkek sanat, bir yapı usta, iki akşam sanat okulunda iyi, bir kız enstitüsünde, bir kız sanat okuluyla, üç erkek sanat okulunda orta, bir erkek sanat okulunda fena görülmüştür. Temizlik bakımından okullar geçen seneye nazaran muntazamdır.

Bazı okullarda demirbaş ve ders levazımının iyi muhafaza edilemediği anlaşılmış, alâkadarlar ikaz edilmiştir.

Öğretmen devam işleri de iki lise pek iyi, 20 lise ve öğretmen okulunda, 32 orta okulda iyi, iki lise ve 15 ortada orta, yalnız bir ortaokulda fena olduğu görülmüştür. Bu öğretmenlerden 577 sinin sicilinin durumları iyi olduğu kaydedilmiş ve kendilerine teşekkür olunmuştur.

Devamsızlığı itiyat haline getirmiş olan öğretmenlerin girmedikleri ders saati miktarı 72,396 mesken tedrisat okulunda 14047 olduğu kaydedilmiştir.

Taksime göre, okullarda talebe devamı, devam işlerinin kontrol ve takibi iki lisede pek iyi, 13 lise, 5 öğretmen okulu, 34 orta okulda iyi, 5 lise, 8 orta okulda orta, bir lise, 3 rta okulda fena, bir kız enstitüsünde çok iyi, iki kız enstitüsünde orta derecede olduğu görülmüştür.

Maarif Müdürü Ankaradan döndü

Orta okullara yardımcı öğretmen alınmıyacak

Ankaraya giden İstanbul Maarif müdürü Tevfik Kut dün şehrimize dönmüştür. Kendisiyle görüşen bir muharririmize şu izahatı vermiştir:

"— İyk tedrisat ve orta tedrisat kadroları Maarif Vekâleti tarafından tasdik edildi. Buna göre; halen hiç bir mektepte münhal öğretmenlik kalmamıştır. Kadrolar tamam olduğu için bundan sonra İstanbul mekteplerine ne lise mezunları ve ne de yüksek tahsil talebeleri yardımcı muallim olarak alınmıyacaktır. Esasen üniversitede açılan ehliyet imtihanında kazananlardan sıra bekliyenler bulunmaktadır. Yeni bir münhal vukuunda bunların tayinleri yapılacaktır.

Bu sene şehrimizde yeniden mektep açılmamıştır. Yalnız Taksim lisesine orta kısım ilâve edilmiş, mektep binası müsait olmadığı için Şişlideki 43 üncü ilk okul binası orta okula çevrilerek liseye bağlanmıştır.

Okulların yeni ders saati tesbit edilmiştir. Okullar sabahları 8,30 da derse başlıyacaklar ve akşam 16 da bitireceklerdir. Çifte tedrisat yapanlar da 8,15 de veya 8,30 da başlıyacaklardır.

İlk, orta tedrisat müesseselerine girmek üzere müracaat eden okullara bu yıl yalnız 1943 doğumlular kabul edilecek, yer olsun, olmasın 1935 doğumlular alınmıyacaklardır.

Okulların kızıl ve difteri yüzünden geç açılacağı hakkında yapılan neşriyat doğru değildir."

Koruda bir hırsız uyurken yakalandı

Muhiddin adında bir serseri son zamanlarda Ortaköy semtindeki evlere dadanmış ve buralarda bir hayli hırsızlık yaptıktan sonra dün Ortaköy korusunda uyurken yakayı ele vermiştir.

Hemen adliyeye sevkedilerek üçüncü sulh cza mahkemesinde sorguya çekiln Muhiddin kendisine isnat olunan hırsızlıklardan ancak bir kısmını kabul etmiş, Ortaköy Şifa yurdundan da yatak çarşafları çaldığını söylemiştir.

Hırsız, sorgusunu müteakıp tevkif olunmuştur.

Görüp düşündükçe:

Yangın felâketi

Fenerdeki büyük yangının, yurda açtığı yarayı, dün gördüm. Patrikhanenin yerinde, mavimtırak bir duman bulutu kalmıştı. Ateş tepeye doğru tırmanmış, arkasında isten, harabeden korkunç bir iz bırakmış.

Daha dün bu kafesler arkasından yavru seslerin cıvıltıları taşar, şimdi suların selleşerek aktığı bu dar, loş sokaklarda çocuklar oynardı.

Yıllardır, her gün geçtiğim yolu tanımadım. Yangın da, ölüm gibi şekli bozuyor, hatları siliyor.

Hortumları, ıslak yılanlar gibi yollarda sıra sıra yatırmışlar. Yer yer fıskıyeler gibi fışkıran bu hortumlar, hâlâ şişkin. Zaten yukarılarda henüz kızgın taşlar altındaki direklere, bodrumları dolduran ateş yığınlarına su sıkılıyor. Muşambaları sırsıklam, gözleri kıpkırmızı itfaiye erleriyle karşılaştım. Belli, ki zavallılar, bütün gece ateşle boğuşmuşlar. Su serpintileri altında ayazı yemişler ve yıldızlar sönüp gün ışıdıktan sonra da dinlenecek bir dakika bulamamışlar.

Kapı içlerinde telâşlı kadınlara rastladım. Bütün Fener muhiti, yangın kokusu ve yangın korkusiyle kaplı.

Fena, insana acı şeyler hatırlatan bu koku içinde yürümek ne zor!...

Bereket devletin eli, yangının zulmünden daha kuvvetli. Felâkete uğrayanları tutup selâmet kenarına çekmiş.

Evsiz, barksız kalanlara barınacak yer göstermiş. Ekmek ve yiyecek dağıtmış. Kış ağzında, böyle beş altı yüz kişiyi çırıl çıplak sokağa döken felâket, bu himmetle, öldürücü uğursuzluğunu kaybetti. Mal yerine gelir. Canın yongası sayılsa da, can sağ kaldıkça, o yongayı tekrar kazanır. Dünyada telâfisi kabil olmıyan yalnız ölümdür. Çok şükür, en fena zamanda, en kötü şartlar içinde ve en berbat bir fırtına altında kopan bu yangın felâketi bizi kardeş cenazeleriyle karşılaştırmadı. Acımız büyük olsa da buna katlanabiliriz. İlk telâş geçtikten sonra, her aile, yine kendi yuvasını kuracak ve bu yeni yuvalar memlekete, milli şefkate devlet ihtimamına inanmaktan doğan kuvvetli duygularla süslenecektir. Geçirilen tecrübe, bunu gösterdi.

HAKKI SÜHA GEZGİN

GÜNDEN GÜNE

RAMAZAN

HAYAT ve insanlar değiştiği gibi Ramazan da bir bakıma değişti. Fakat ruhuna, mahiyetine hiç bir halel gelmedi. Merasim cihetinden, aynen tatbik ediliyor. Gene sahur topları; gene imsâk ve iftar topları... Gene teravih ve gene bayram ilânı... Ramazanın içtimai an'aneler bakımından bazı değişikliklere uğradığını görüyoruz ki, bunu, dünkü "Son Dakika" gazetesinin kuvvetli "Bir Muharrir" i çok iyi tarif ediyordu: Ramazan namına, eskiden heves edilen ve aşağı yukarı şehrimizin muayyen bir mıntakasında tekâsüf eden "gece gezintileri", bilhassa tekrar edilmiyor.

Yani Ramazanla beraber başlıyan, eski Şehzadebaşı gezintileri kalmadı. Esasen eski Şehzadebaşından eser kalmadı. Bir hayli zaman evvel "Kibar yatağı" olmuş Şehzadebaşı adına, şimdi birkaç kahve, birkaç küçük kolacı dükkânı, terzi, şekerci ve mahallebici dükkânı görülüyor... Ramazan geldi mi, o mıntaka hıncahınç insanlar dolar ve — ne yalan söylemeli — türlü kepazeliklere de sahne olurdu. Ramazan namına cinayet işlenir mi? İşte bu hâdise onun acıklı bir misaliydi!.. Bir nevi içtimaî an'ane halini almış "Ramazan gezintileri" nin Ramazan mefhumundan ayrılmış olmasına sevinmek lâzımdır. Hakikî inanç ruhu, esasen bütün fazlalıklardan sıyrılarak kendini billûr gibi ortaya koyan saf bir heyecan olmak icabeder. Anladığımıza göre din doğrudan doğruya kendisiyle alâkalı görünen bid'atları bile hoş görmüyor. Nerde kaldı Ramazan şerefine Şehzadebaşında çimdik atıp keyif etmek...

HİKMET MÜNİR

Bir garson arkadaşını yaraladı

Beyoğlunda, Sakızağacında, Faik adında birisinin lokantasında çalışan Hasan, aynı lokantada çalışan Ahmet Zengine, patronun yemeğini götürimesini söylemiş. Ahmet bu işi Hasanın yapması lâzımgeldiğini söyleyince, aralarında kavga başlamıştır. Kavga esnasında Hasan, yanında bulundurduğu kocaman bir sustalıyı çıkarmış ve arkadaşı Ahmet Zengnin sağ kaşına saplamıştır.

Kanlar içinde yere yuvarlanan Ahmet, güç halle bulunan bir taksiye konularak Beyoğlu hastahanesine kaldırılmış, suçlu yakalanmıştır. Yaralının sıhhî vaziyeti ağırdır.

BİR CASUS ÖLDÜRÜLDÜ

Büyük, heyecanlı zabıta ve Casusluk Romanı

36 İngilizceden Çeviren: *H. MÜNİR*

Nereye mi gidiyor? Acaba hakikaten Niyu Holand'a mı gitti. Malûm ya, orası da İngiltere toprağıdır ve Hal limanının karşı yakasıdır. Oradan şark sahilinin birçok yerierine trenle gidebilir. Netice itibariyle, aradığımız adam hakkında son defa Hal şehrinde malûmat alınmış ve son konuştuğu insan da otelin hamalı olmuş. Son sözü, "karşı yakaya günde kaç vapur işliyor ve hangi saatlerde?.." Bundan sonrası bilinmiyor... Acaba vapura binip karşı yakaya geçmiş mi? Yoksa geçmemiş mi?

KISIM XIV

Müfettiş Jalvan, getirdiği kâğıtları yanına alarak gitti. Çaney, öğrendiğimiz yeni malûmatı bir kere zihninden geçiriyor. Bir netice almıya uğraşıyordu. Elleri arkasında, oda içinde bir aşağı bir yukarı dolaşmaktaydı. Sonra birdenbire durdu. Sandalyasına oturdu ve bana dönerek:

— Kambervel, dedi. Sen şu Hal mıntakasını iyice bilir misin?

— Evet, dedim. Birkaç sene evvel yaz tatilimi orada geçirmiştim.

— Hal ile Niyu Holand arasındaki vapur meselesi nedir? Şunu bana anlatır mısın?

Tekrar haritaya döndüm ve izaha başladım:

— Şurada Hal... Yahut Yorkşayr sahil... Karşısında da Niyu Holand denen ufak mevkii görüyorsunuz ki, Finklinşayr sahili üzerindedir. Hal ile, Niyu Holand arasında küçük vapur servisi vardır. Bu vapurlarla her gün birçok ahali bir yakadan öteki yakaya gider gelir... Niçin mi? Eğer haritaya bakarsan bunun cevabını bulursun. Grimshi adındaki meşhur limana gidecek en kısa yol burasıdır. Grimsbinin niçin meşhur olduğunu bittabi sormazsın. Çünkü bu limandan Avrupanın muhtelif şehirlerine kolaylıkla gidilir. Fakat gene haritaya bakacak olursan, o sahilde bir diğer meşhur liman daha göze çarpar: Jmingan limanı... Bu limandan da Avrupa seferleri pek sıktır.

— Şu halde bu adam Haldan vapurla karşı yakada kâin Niyu Holand mevkiine giderek oradan trenle, ya Grimsbi, yahut da Jmingam limanına kaçmıştır. Hülâsa olarak, her üç limandan da doğrudan doğruya Avrupanın Holanda, Belçika, yahut Skandinavya memleketlerine kaçmış olması ihtimal dahilindedir. Ne dersin?

— Evet.. Ben de o kanaatteyim. Adamın üzerinde bir hayli para bulunduğuna göre, hiç zahmet etmeden istediği yerden sıvışmış olması pek muhtemeldir. Her halde pasaportu da hazırdı. Fakat benim öğrenmek istediğim şey şudur: Hal şehrindeki otelden çıkarken hamala "Niyu Holand'a kaç vapur vardır?" diye sorduğu zaman, hakikaten oraya mı gitmek istiyordu? Yoksa, şaşırtmak için mi böyle bir sual sordu? Çünkü malûm ya, kendisinin takip edildiğini veya edileceğini pekâlâ biliyordu. Yalnız şurası muhakkak ki, bu adam soğuk kanlı biridir. Otomobilini bırakıp alâkayı uyandıracak bir vaziyete geldiği halde, Hal şehrinde epey zaman kalabilmiş... Doğrusu herkesin yapamıyacağı bir iş... Hem de otomobili bıraktığı yerden aşağı yukarı birkaç kilometre ötede böyle yirmi dört saat kalabilmek mühim bir cüret eseridir. Bundan da, gelişi güzel bir adamla karşılaşmadığımızı hesap etmeliyiz. Bu adam istisnaî bir haydut... Eğer tahminlerimiz doğru ise, Harrogeyt' de "Büyük otel" de Sirus P. Hayden adiyle oturan adam, Mister Esmoru öldüren adamdır. Keza Hal, muhtelif eşya satın alan ve Niyu Holand'a gitmek teşebbüsünde bulunan adam da, aynı soğukkanlı açıkgöz heriftir. Ben, onun açıkgözlülüğüne o kadar inanıyorum ki makas ve traş makinesini alması bile, ikinci bir blöftür. Zabıtayı şaşırtmak içindir. Fakat sen başka bir şey düşünüyor gibisin?

Çaney haritaya gözlerini dikmiş, düşünüyordu:

— Azizim, dedi. Beni meşgul eden bir diğer cihet de, Linklinşayrın ziraî kısımlarıdır. Oraları nasıldır? Sessiz, küçük bir takım köylerden ibaret mi?

— Evet, evet... Küçük, sessiz bir takım eski köylere tesadüf edersin.

Harita üzerinde birkaç küçük şehri göstererek:

— Ya bu küçük şehirler? Daha doğrusu kasabalar... Oralarda hayat nasıldır?

— Köylerde olduğu gib... Herkes kendi işiyle meşguldür. İçerisine ayak bastığın zaman kendini başka asırda yaşıyor sanırsın?..

Çaney enikonu düşünceliydi:

— Ben, dedi. O kadar derin malûmatlı bir adam değilim amma, bu Linklinsayr mıntakasına, Amerikalıların pek düşkün olduk larını işitirim. Orada tarihî bir takım hâdiselerin izleriyle alâkadar olurlar... Öyle değil mi?

— Evet, evet... Bilhassa Boston mıntakasında... Bundan başka bir takım köyler vardır ki, görünüşte sade, sessiz şeylerdir: fakat hakikatte İngiliz - Amerikan tarihinde mevkileri vardır. Fakat sen bunları niçin soruyorsun?

(Devamı var)

Kısa HABERLER

* Ankaraya giden vilâyet ziraat müdürü Tahsin şehrimize dönmüştür. Ankarada yapılan kongrede memleketin ziraî vaziyeti görüşülmüş, tohum tevzi işine ehemmiyet verilmesi ziraatin inkişafı için tedbirler alınması kararlaştırılmıştır.

* Cumartesi günü şehrimize gelen İktısat Vekili Sırrı Day, buradaki tetkiklerini bitirerek Ankaraya dönmüştür.

* Bükreş elçimiz Hamdullah Suphi dün belediyeye gelerek vali Lûtfi Kırdarı ziyaret etmiştir.

* Riyaseticumhur umum kâtibi Kemal Gedeleç dün belediyeye gelerek belediye reis muavini Rifat Yeneri ziyaret etmiştir.

Yirmi yıl evvelki Vakit

23/9/1921

Ayvansaraydaki vaftiz taşı

Ayvansarayda bir camii şerif avlusunda bulunan pek eski zamandan kalma vaftiz taşının müzeye naklinc başlanmıştır. Bundan haberdar olan Rum patrikhanesi bir hak-ı temellük iddia ederek vaftiz taşının patrikhaneye terki için Dahiliye Nezareti nezdinde teşebbüsatta bulunmuştur.

Endüstri faaliyeti on misline çıkarılacak

Ankara, 22 (Vakit) — Memleketimizin muhtaç olduğu endüstri mamulâtının mühim bir kısmını yurdumuzda istihsal ve imal etmek lüzumu etrafında geçmiş senelerin tecrübesine ve içinde bulunduğumuz hal ve şartların bu tecrübeleri tatan tamamiyle teyit edici mahiyette bulunmasına dayanılarak yurdumuzun endüstri faaliyetini pek yakın bir zamanda bu günkünün on misline çıkarmak ve endüstri hayatının memleketimizde teessüsü ile beraber bunun işletme ve idamesi için lâzımgelen teknik elemanları da beraber yetiştirmek zarurî olduğu neticesine varılmıştır.

Gaz, benzin ve motorin yağlarının yeni tesbit edilen fiyatları

Ankara, 22 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

1 — Halen memleketin mayi mahrukat ihtiyacının hemen kâmilen İskenderun depolarından temin edilmesi ve nakil ücretleri ile bazı vergi ve resimlerin arttırılmış bulunması dolayısiyle gazyağı, benzin ve motorinin azamî fiyatları 29 sayılı koordinasyon kararına dayanılarak yeniden tesbit edilmiş ve 23 eylül 1941 tarihinden itibaren tatbik mevkiine konmuştur.

2 — İskenderun depo esas fiyatları şunlardır:

Gaz yağının çift büyük tenekesi 711,08 kuruş. Benzinin çift büyük tenekesi 931,69 kuruş. Motorinin çift büyük tenekesi 507,64 kuruş. Gaz yagının dökme kilosu 20,31 kuruş. Benzinin dökme kilosu 32,79 kuruş. Motorinin dökme kilosu 13,19 kuruş Gaz yağının dökme litresi 16,65 kuruş. Benzinin dökme litresi 23,94 kuruş.

3 — Bu esas fiyatlara nazaran Ankara, İstanbul ve İzmir için tesbit edilen müstehlike azamî satış fiyatları şunlardır:

Ankarada gaz yağının çift büyük tenekesi 910 kuruş. Benznin çift büyük tenekesi 1125 kuruş. Motorinin çift büyük tenekesi 745 kuruş. Gaz yağının dökme kilosu 27,95 kuruş. Gaz yağının dökme litresi 22,90 kuruş. Benzinin dökme litresi 30,90 kuruş. Motorinin dökme kilosu 21,90 kuruş.

İstanbulda: Gaz yağının çift büyük tenekesi 905 kuruş. Benzinin çift büyük tenekesi 1130 kuruş. Motorinin çift büyük tenekesi 710 kuruş. Gaz yağının dökme kilosu 27,80 kuruş. Gaz yağının dökme litresi 22,80 kuruş. Benzinin dökme litresi 31,10 kuruş. Motorinin dökme kilosu 20,60 kuruş.

İzmirde: Gaz yağının çift büyük tenekesi 905 kuruş. Benzinin çift büyük tenekesi 1125 kuruş. Motorinin çift büyük tenekesi 695 kuruş. Gaz yağının dökme kilosu 27,80 kuruş. Gaz yağının dökme litresi 22,80 kuruş. Benzinin dökme litresi 31,10 kuruş. Motorinin dökme kilosu 20,25 kuruş.

4 — Diğer yerlerde gazyağı, benzin ve motorinin azamî satış fiyatları yukarıda zikrediler depo esas fiyatlarına istihlâk mahalline kadar hakikî nakil ve teslim masraflariyle mahallî rusumun, şirket bayilerine verilen kârın ve bulunan yerlerde perakende satıcı iskontosunun ilâvesi suretiyle tayin ve tesbit olunur.

5 — Bu suretle, şirketlerin bayi teşkilâtı bulundurdukları şehirler için tesbit edilmiş olan resmî satış fiyatları mahallin en büyük mülkiye memurlarına telle bildirilmiştir.

Karadenize ait emniyet tedbirlerinden

(Baş tarafı 1 incide)

...ramında motörlü vasıtalarla mü... a mani olan engelleri ortadan kaldırmağa çalışmak, aynı zamanda henüz Karadeniz postaları işlemekteyken ihtiyaç bulunan yerlerde mısır stokları yapmak.

Zira bahis mevzuu olan Karadeniz sahillerinin gıda ihtiyaçları ekseriyetle hariçten mısır olarak gelir. Deniz münakalâtı kesildiği gün buralardaki halkı beslemek güçleşir.

Memnuniyetle kaydedeyim ki Samsunun Terme ve Çarşamba kazalarında bu sene mısır mahsulü geçen seneye nisbetle çok iyi olduğu için mal tedarikinde hiç bir zorluk çekilmiyecektir. Yapılacak iş, hariçten mısır istiyen yerlerin ihtiyaçları derecesini azamî süratle tayin ederek her taraftan istifadeyle bu mıntakalara sevkiyat yapabilmekten ibarettir.

Asım US

Alman tebliği

(Baş tarafı 1 incide)

kamları daha şimdiden pek çok artmıştır. Bundan başka düşman kurtulmak için yaptığı müteaddit ümitsiz teşebbüslerde ağır ve kanlı zayiata uğratılmıştır.

Diğer bir fevkalâde tebliğde de bildirildiği üzere Ösel adasının merkezi olan Aransbugg azimli ve süratli bir hareket neticesinde alınmıştır. Adanın düşman kuvvetlerinin bakiyesinden temizlenmesi hemen hemen bitmiştir. Alman hava kuvvetleri dün Sovyet gemilerine taarruzlarda bulunmuştur.

Karadenizde bir kruvazör, iki muhrip, bir tayyare dafi gemisi ve ceman 25 bin tonilâtoluk 9 ticaret vapuru batırılmıştır.

Diğer iki harp gemisile iki büyük ticaret gemisi ateşe verilmiştir.

Kronstadın garbinde açıkta, "İlk teşrin ihtilâli" saffıharp gemisile birinci sınıf Kirof kruvazörüne ikişer bomba isabet etmiştir. Diğer bir kruvazöre de dört bomba isabeti olmuştur. Bundan başka üç muhrip, bir mayn gemisi ve bir topçekeri tam isabetlerle hasara uğratmıştır.

Yine diğer bir fevkalâde tebliğde bildirilmiş olduğu gibi, denizaltılar Atlantikte iki düşman gemi kafilesi ile münferit giden bir gemiye taarruz etmişlerdir. Çetin muharebelere ağır yüklü 18 vapur batırmışlardır. Bunlardan dördü petrol gemisidir. Batırılan gemilerin mecmu tonilâtosu 82.500 dür.

Fener yangını elektrik kontağından çıkmış

(Baş tarafı 1 incide)

94 ev, iki cami, bir mescit ve Fener patrikhanesini de kısmen yakarak 476 vatandaşımızı sokak ortasında bırakan yangın hâdisesi etrafında müddeiumumilikçe yapılan tahkikata ehemmiyetle devam olunmaktadır.

Camide alevler arasında kalarak yanan ihtiyar müezzinin cesedinin bakiyesi çıkarılmış ve gömülmüştür.

Dün tahkikatı idare eden müddeiumumî muavini Tahsin Okur belediye mühedisleriyle birlikte tekrar vaka mahalline gitmiş ve yeni bir keşif yapmıştır. Keşif sonunda kat'i olarak tesbit edildiğine göre yangının Patrikhaneden ve kontak eden elektrik yüzünden çıktığı tesbit edilmiştir.

Zan altına alınan kimse yoktur. Tahkikata devam edilmektedir.

Evvelemirde Patrikhanenin bozuk olan elektrik tesisatının neden dolayı bu kadar zamandan beri tamir edilmediği de araştırılmaktadır.

Sovyet tebliği

Kiyef tahliye edildi

Moskova, 22 (A.A.) — Sovyet istihbarat bürosunun 21-22 eylül gece yarısı tebliği:

Kıtalarımız 21 eylül günü bütün cephe boyunca düşmanla muharebeye devam etmiştir.

Günlerce süren anudane muharebelerden sonra kıtalarımız Kiyefi tahliye etmişlerdir.

Papanın sulh teklifi

(Baş tarafı 1 incide)

Ruzvelt'in mümessiline bir takım projeler verilmiş olduğu faraziyesini takviye eder görünmektedir. O derecede ki M. Taylor'un Amerikaya döndüğü zaman, M. Ruzvelt'e kendisine ifşa edilmiş olan projelerin anahatlarını göstermesi mümkündür. Fakat bilâkis Lizbon tarikiyle Romadan gelmiş olan diplomatik kurriyeler, papanın daha şimdiden Amerikan devlet reisinden Amerikanın mihvercilerin modasına uygun her türlü sulh plânlarını derpiş etmekten imtina eylemekte olduğunu öğrendiğini ve cereyan etmekte olan müzakerenin münhasıran işgal altındaki memleketlerde Hıristiyanlığı ve Rus mezhebini himaye etmek meselesinden bahsetmekte bulunduğunu bildirmektedir.

Şu halde esas mesele, Vatikan'ın halihazırda şu kanaati elde etmiş olduğudur: Reis Ruzvelt, ne şahsan kendisinin ne de umumiyetle Amerikada hiç kimsenin Hitlerizm ile bir uzlaşma esasına müstenit sulh müzakerelerini teshil edemiyeceği mutalâasındadır. Bilhassa böyle bir hareketin Hitlerizm tarafından açılan cidalin bir devlet olmak hasebiyle Rusya aleyhine değil belki bolşevik fikri aleyhine müteveccih olduğunu zımnen kabul etmek suretiyle Rusların kuvvei maneviyelerini haleldar edebileceği şu sırada.

Taylor hyetin sarfetmekte olduğu gayretin Hitlerizm ile her türlü uzlaşmayı reddeden M. Ruzvelt'in beyanatiyle müterafik olması dikkate şayan görülmek icabeder.

Reis Ruzvelt'in söyledikleri her yerde ve herkes tarafından tekrar edilmektedir.

Londrada tahmin dilmekte olduğuna göre bu şayialar şu suretle tekevvün etmiştir:

Papa, İtalya kral hanedanının talebini is'af ederek M. Ruzvelt'in mümessilinden Amerika devlet reisinin muharipler için uzlaşma esasına istinaden muhasamatın tatiline mütaallik proje lehinde şahsî nüfuzunu kullanmasını rica suretinde vaki olarak bir teşebbüsü ne suretle karşılayacağını istimzaç etmiştir.

Bu hâdise, M. Taylorda şu intibaı uyandırmıştır: İtalya kral hanedanını, harbin tevessüünden korkmaktadır; tabiri diğeriyle kral, Viktor Emmanuel, Amerikanın açıkça harbe girmesi takdirinde İtalyanın Alman boyunduruğuna girmekten kurtulması ihtimallerinin büsbütün ortadan kalkacağı mütalâasındadır.

Halbuki Amerikan radyosunun ve Amerikan gazetelerinin Ruzvelt aleyhindeki şidetli hücumlarına rağmen gerek Romada ve gerek Vişide Vaşington'la münasebatın tamamiyle inkitaa uğramasının önüne geçilmesi şiddetle arzu edilmektedir. Maamafih Viktor Emmanuel'in projeleri, ister bir ihtilâlin ister Almanyanın tamamiyle İtalyaya vaziyet etmesinin önüne geçmek arzusundan mülhem olsa dahi, Berlinin bunların nazarı itibara alınmaları ihtimali hakındaki temennisiyle tamamiyle müterafik bulunmaktadır. Hattâ bu projelerin doğrudan doğruya Berlinin ilhamı eseri olması çok muhtemeldir.

***

Roma, 22 (A.A.) — Ruzveltin papalık nezdindeki şahsî mümessili Myron Taylor bu sabah saat 8,30 da Romadan hareket etmiştir. Muavini Tittman Romada kalmıştır.

İstanbulda zelzele

İstanbul, 22 (A.A.) — Kandilli rasathanesinden bildirilmiştir:

Bugün gece yarısını 41 dakika 4 saniye geçe merkz üstü rasathaneden 740 kilometre mesafede bir hareketiarz kaydedilmiştir.

Kiyef

(Baş tarafı 1 incide)

sine ve iaşesine yarayan sokaklardan ve yollardan, bütün manialarıve karamayn barajlarını kaldırmışlardır. Bu suretle iaşe kolları, muharip birlikleri yakından takip edebilmektedir. Fakat bolşevikler, tahrip hırsile halktan on binlerce kişinin hayatını en zalim bir tarzda tehlikeye koymuşlardır.

TASARRUF BONOLARI 50 MİLYONA ÇIKARILDI

(Baş tarafı 1 incide)

Feridun Fikri (Bingöl) millî müdafaa encümeni reisinin mutalealarına iştirak eylemekte olduğunu söyliyerek bazı temennilrde bulunmuştur.

Nevzat Ayas (Bursa), cumhuriyet devrinde hükûmetin ve maarif vekâletinin teknik tedrisatı üzerinde yaptığı teşebbüslerden bahseylemiş ve yüksek mühendis mektebinin maarif vekâletine devredilmsinin bu yolda atılmış çok mühim ve müessir bir hatve teşkil eylediğini kaydetmiştir.

MÜSTAKİL GRUP REİSİNİN SÖZLERİ

Müstakil grup reisi Ali Ranâ Tarhan da demiştir ki:

Efendim, bu lâyihadan ve bugün müzakeresine karar verilen diğer iki lâyihadan anlaşılıyor ki, hükûmet teknik öğretim işini ehemmiyetle eline almıştır. Muhtelif şekil ve derecelerde teknik tahsil erbabının azlığından dolayı yurdumuzda çok ve derin boşluklar vardır. Mevcut müesseseleri ıslâh ve tevsi etmek, mevcut olmıyanlarını kurmak suretiyle hükûmet bu boşlukları doldurmak istiyor, bunun iktısadî büyük lüzumu ve yurdun müdafaası işine büyük faydası malûmunuzdur. Köy enstitülerini kurmak ve teknik öğretimi bugünün ihtiyaçlarını karşılıyacak seviyeye çıkarmak teşebbüsünü almakla hükûmteimiz maarifimizin en esaslı iki müessesesinin temelini atmıya bugünkü şerait içinde muvaffak olmuş bulunuyor. Bu bir hükûmet için ve maarif vekili için hakikaten büyük bir şereftir. Grupumuz namına bunu tebarüz ettirmek için söz aldım ve esas lâyihayı da bir an evvel getirmelerini rica etmek isterim.

MAARİF VEKİLİNİN BEYANATI

Arkadaşlarımın burada konuşulan ve mevzuubahis edilen sözleri hakkında düşünüyordum ki, bu kanunların hepsi bittikten sonra mütalealarımı söyliyeyim ve yüksek heyetinize maruzatta bulunayım. Fakat görüyorum ki arkadaşların suali gibi daha önce burada konuşmuş olan arkadaşlarımın mütaleaları beni daha evvel söz söylemiye sevketti.

Bugün huzurunuza takdim edilmiş olan lâyihalar, geçen gün, muvakkat encümenin kurulmasına istirham için kürsüye geldiğim zaman arzettiğim gibi esaslı ve büyük bir programın tahakkuku için hazırlanma mahiyetinde olan kanun lâyihalarıdır. Nasıl ki biz Türkiyede ilk öğretim davasını halletmek için ve yüzde yüz halletmek için tesbit ettiğimiz program ve o programı tahakkuk ettirecek kanun gene böyle hazırlayıcı lâyihalarla huzurunuza getirmiştir. Bugün de vaziyetimiz aynıdır. Bu program alâkalı vekâletlerce tetkik edilmektedir ve tetkikat yakında bitecektir, şimdilik taslâk halindedir. Kat'ileştikten sonra prensipleri ve metodları tesbit edilmiş olduğu için kanun haline gelebilecektir. Ve umuyorum teşrinisani devresinde huzurunuza sunulabilecektir. Bu hazırlığı yapabilmek için evvelâ maarif vekâleti teşkilâtı içerisinde bize teknik ve mesleki uzuv olmak üzere verilmiş teşkilâtı genişletmek icabediyor. Bizim teşkilât kanunumuza bakıldığı zaman teknik öğretim teşkilâtı bir müdürü umumî, bir muavin, bir mümeyyiz, iki kâtip ile idare olunur. Açıktır, zahir ve bahirdir ki, bu kadar dar bir teşkilâtla, hattâ bugünkü teknik ve meslekî öğretim müesseselerini ve ne de bu meseleler üstünde düşünüp tedbirler almak mümkündür, onun için merkez teşkilâtımızı bu esaslı davaya hazırlamak ve halletmek için genişletmek iztırarındayız. Kanun lâyihalarından biri bu genişlemeyi ihtiva eder. Kanun lâyihalarından ikincisi, bu genişlemenin istilzam ettiği kadroları içine alır. Bunun bütçe kanunu ile ve devlet memurları maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan kanunlarla alâkalı olan kısımları vardır. Üçüncü kanun, yüksek mühendis okulunun ve teknik okulunun maarif vekâletine devrini, dördüncü kanun da bu yapılmış olan genişlemenin istilzam ettiği parayı ihtiva eder.

Huzurunuza gelmiş olan bu dört kanundur. Şimdi müzakere edilen yüksek mühendis ve teknik okullarının maarif vekâletine devri kanun lâyihasıdır. Memleketimize çok değerli fen adamları yetiştirmiş olan yüksek mühendis okulunun ve teknik okulunun maarif vekâletine devri meselesi teknik ve meslekî öğretimi bir bütün olarak mutalea eden hükûmti bu bütünü bir ele vermesi ve maarif vekâletinin vazifeleri arasında görmsindedir. Nitekim tevhidi tedrisat kanununun Türkiyedeki bütün müessesatı ilmiye ve terbiyeviye maarif vekâletinin idaresindedir. Suretiyle vekilimize verdiği vazifenin bugün size, bir kanun lâyihası şeklinde sunuluyor.

Yüksek mühendis okulumuzda bir terbiye ve tedris müessesesidir, teknik okulla beraber o halde maarif vekilinc idaresi kanunî bir icaptır. Emin Sazak arkadaşımın buyurduğu gibi, muvakkat encümende de aynı endişeyi izhar etmişlerdir, bendeniz de dilim döndüğü kadar kendilerine cevap vermiştim. Yüksek mühendis okulunun bütün şubeleri nafia vekâletini alâkadar etmez.

Meselâ maden şubesi: Maden şubesi M. T. A. enstitüsü iktısat vekâletine bağlı olduğundan orayı alâkadar eder. O halde buyurdukları prensipten şöyle olacaktır: Tıp fakültesi sıhhiyeyi alâkadar ediyor. Sıhhiyeye vermeli, yüksek mühendis maden kısmı, iktısat vekâletini alâkadar eder, oraya vermeli.

Hukuk, adliyeyi alâkadar eder oraya vermeli. Yüksek mühendis okulunda Tayyar kısmını açtığımız zaman ya genel kurmay veya millî müdafaaya raptetmeli, veyahut tayyare cemiyetine bağlamalı. O zaman Maarif Vekâleti nerede kalır bilmem. Binaenaleyh, prensip olarak madenî bir cemiyet ve bir devlette bütün terbiye ve tedris müesseseleri bir elde toplanmalıdır. Bu elin de adı üstünde Maarif Vekâleti olması lâzımdır.

Arkadaşlar, soruyorlar, ziraat enstitülerini ne zaman alacaksınız? Nitekim bir sene evvel bana sordular: Mühendis yüksek okulunu ne zaman alacaksınız, bugün ona cevap veriyoruz: Zamanı geldiği vakit. Bugün o suale cevap verdiğimiz gibi, ziraat enstitüleri için de size cevap vereceğim. Burada millî müdafaa encümeni reisimiz, müstakil grup reisimiz Feridun Fikri, Rasih Kaplan, Nevzat Ayas ve diğer arkadaşlarımızın hükûmet ve onun bir cüz'ü olan Maarif Vekilliğine ilk öğretim davasında olduğu gibi teknik öğretim davasında da muvaffakıyet temenni etmelerini bu işle muvazzaf olan benim ve arkadaşlarımın şimdiye kadar çalıştıklarımdan dört beş misli fazla çalışmamız temennisi manasına alıyorum. (Bravo sesleri.)

Yüreğimden gelen bir anlayıştır. Muvaffak olmak için bütün gayretimizi sarfedeceğiz. (Allah muvaffak etsin sesleri).

İlk öğretim için (dava) dedim, teknik öğretim için (dava) diyorum. Hakikaten bunlar Türk milletinin halâsı davalarıdır. Türk milleti millî şefimin söylediği gibi gerek umumî terbiye meselesinde ve gerek ihtisas ve meslek davasında daima karşısında kendisine öğretici bir insan bulunacaktır.

Ve bu, bir hoca bulacaktır. Biz bir taraftan köy enstitülerimizle Türk milletinin köyünde ve şehrinde ne kadar evlâdı varsa kendisine bu hocayı göndermek azminde ve kararındayız.

Bu kanun lâyihası, ki Rana Tarhanın buyurduğu gibi, bir mukaddimedir. Bir başlangıçtır. Esas kanunu bilâhıre huzurunuza getireceğiz. Bu başlangıç kanun lâyihasında her iş sahibinin karşısına marangozluk öğrenmek istiyorsa marangoz öğretici, demircilik öğrenmek istiyorsa demircilik öğretici, hangi ihtisası yapmak istiyorsa ona öğretici bir hoca, yetişmiş bir adam bulup göndermek davasındayız. Onun için bunlara dava diyorum.

Bu davalara kanun olarak huzurunuza getirmiş bulunuyoruz. Bendeniz yüksek heyetinize izaha şimdiden, kanunları müzakere etmezden evvel gösterdiğiniz alâkadan dolayı, minnetlerimi söylemek isterim. Bu, benim için şerefli ve bahtiyarlık verici bir vazifedir. Onu ifa etmek için buraya gelmiş bulunuyorum.

Bu izahattan sonra maddeler okunmuş ve kanun reye konularak kabul edilmiştir.

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü kanununa bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması ve 1941 yılı muvazenei umumiye kanununa bağlı bazı cetvellerin tadiline ait kanun lâyihası ile Maarif Vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine ait kanun lâyihaları Erzurum ve Erzincan belediyelerine 3.300.000 liralık ikrazda bulunulmasına, Ilıca iskele ve palamutluk hattının satın alınmasına bu hattın işletilmesine ait kanun lâyihaları müzakere ve kabul edilmiştir.

YENİ TASARRUF BONOLARI

Tasarruf bonoları çıkarılmasına dair kanuna ilkkânun lâyihasının müzakeresine geçilirken, kürsüye gelen Maliye Vekili Fuat Ağralı aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Arkadaşlar,

Yüksek tasvibinize arzolunan bu kanun lâyihası, amortisman sandığı tarafından hazinenin kefaleti altına çıkarılmasına bundan üç buçuk ay kadar evvel salâhiyet vermiş olduğunuz 25 milyon liralık tasarruf bonosu haddinin 50 milyon liraya iblâğına dairdir.

Memleketimizde ilk defa olarak tecrübe edilmiş olan bu bonolara gösterilen rağbet, gerek zaman ve gerek yekûn itibarile bütün tahminlerin fevkinde olmuştur. Bonolar hasılatının millî müdafaa ihtiyaçlarına tahsis edilmiş olması, bu muvaffakıyetin en mühim âmili olmuştur. Şüphe yok ki, elde edilen bu netice memleketin iktısadî vaziyetindeki inkişafını, vatandaşların millî müdafaa işlerindeki fedakârlık hisleri ve halkımızın Cumhuriyet maliyesine olan itibarı göstermek itibarile üç noktadan ehemmiyeti haizdir.

Kabul buyurduğunuz kanunla bu mesut neticeyi görmek fırsatını veren yüksek meclisin isabetli kararını bu vesile ile şükranla yâdetmeği ve bütün vatandaşlara huzurunuzda teşekkür etmek benim için vazifedir. Bilhassa bu fedakârlık ve itimadın her bakımdan tamamile yerinde olduğunu hükûmet namına olarak huzurunuzda bir kere daha teyit ve tekrar ederim.

Diğer taraftan tasarruf sahiplerine çok iyi ve ihraç şartlarına göre çok müsait bir plâsman temin eden bu bonoların temin ettiği maddi istifadeye de işaret yerinde olur. Bu itibarla yeniden 25 milyon liralık bono çıkarılması hakkındaki kanun lâyihasının kabulü gösterilen rağbet ve itimada mukabele ve bunun şükran borcunu ifa mahiyetindedir."

Meclis, maliye vekilinin bu izahatından sonra kanunu müstaceliyet kaydile müzakere ve kabul eylemiştir.

Büyük Millet Meclisi gene bugünkü toplantısında Türkiye ile Almanya arasındaki ticarî mübadelelere ait hususî anlaşmanın "C" listesinde değişiklik yapılmasına, Türkiye - İsviçre arasındaki ticaret ve tediye anlaşmasının iki ay uzatılmasına, Türkiye - Macaristan arasında ticarî anlaşma ve merbutunun tasdikine, Vakıflar umum müdürlüğünün Üsküdar - Kadıköy halk tramvayları şirketindeki hissesinin İstanbul belediyesine devrine ait kanun lâyihalarını kabul ile Hasan Saka ve Hilmi Uran tarafından verilen bir takrir üzerine ikinciteşrinin birinci günü toplanmak üzere içtimaına nihayet vermiştir.

Moskova Konferansı Toplanıyor

Londra, 22 (A.A.) — Röyter:

Moskova radyosu, Moskova konferansına iştirâk edecek olan İngiliz ve Amerika mümessillerinin oraya vardıklarını haber vermektedir.

Yunan Kralı Londrada

Londra, 22 (A.A.) — Kral, Yunan Kralı Jorju karşılamak üzere Easton garına gitmiştir.

Dük ve Düşes Dö Kent, Bay Çörçil, Bay Eden ve hükûmet erkânından daha başkaları da istikbalde hazır bulunuyorlardı. Yunan Kralı, halk tarafından alkışlanmıştır.

YARIN AKŞAM
MELEK'te
Unutulmaz Sarışın Yıldız
CAMİLLA HORN
ve meşhur MACAR muganisi
PAUL JAVOR
tarafından ibda edilen
SON ÇARDAŞ
Mükemmel bir mevzu..
Harikulâde bir temsil...
Unutulmıyacak bir eser...

HİKÂYE

Büyük muharrir

Yazan: *FERİDE ÖZPAY*

Memleketin en büyük edibi. Müteaddit defalar yazıları ve beynelmilel mükâfat kazanmış, adı hudutlar [illegible] bütün güzelliklere kadar erişmiş ender talililerdendi.

Mülk, şöhret, para her şeyi vardı. Ve kulaktan kulağa [illegible] aşklar yaşadığı söylenir. Onunla ufacık bir mülâkat yapmak için bile haftalarca evvelden randevu almak lâzımdı. Gazeteler bir hikâyesi için genç yazıcıyı bir av mü[illegible] geçindirecek kadar para verirlerdi.

Bugün bu meşhur edibin canı sıkılıyordu. Binlerce li[illegible] yazıhanesinde [illegible] önündeki haftalık ver[illegible] karıştırıyor eğlenecek bir şey arıyordu. Böyle bir muharririn lâlettayin bir mecmuayı okuduğuna hayret edin, can sıkıntısiyle böyle hareket ettiğini yukarıda söyledim.

Büyük adamın gözleri birden parıldadı. Eğlencevi bulmuştu. Haftalık mecmualardan [illegible] yazıcılar için bir müsabaka açmıştı. Herkes oraya şiirlerini yolluyor; ve mecmua muharriri, yazıların [illegible] bildirmeği, [illegible] vaadediyordu. Cevabı temin için altı kuruşluk bir pul yollamak lâzımdı.

Beynelmilel muharrir gülümsedi. En çok muvaffak olmuş eserlerinden birini bu adama yollamayı düşündü. Zavallı yazıcı, bu şaheser karşısında hayrete düşecek, gençler [illegible] doğuyor diye bü[illegible] kapılacak ve kim bilir müjdeci yazıyı nasıl [illegible].

Büyük adam, üşenmeden kalktı, koleksiyonlarını karıştırdı. Ve çok beğenilen bir hikâyesini bulup seçti. Sonra mecmuaya mektubu yazdı:

"Efendim;

[illegible] yazmağı çok arzu eden sanatkâr bir gencim. Bu hikâyemin güzel olmadığını zan[illegible] dere[illegible] [illegible]esiz memnun olacağım. Derin sevgilarımla.,,

İmza yerine yalancı bir isim koydu ve uşağı Ahmedin oğlu namına yazıp mektubu mecmuaya yolladı. Ahmede de oğluna ait bir mektup gelirse açmadan kendisine getirmesini tenbih etti. Zavallı yazıcının uğrayacağı şaşkınlığı düşünüyor ve için i[illegible] gülüyordu.

" "

Aradan bir hafta geçti. Lâyemut edibin evinde büyük bir öğle ziyafeti vardı. Masa hem [illegible]emmiyet, hem keyfiyetçe çok zengindi. Masayı çevreliyen yirmi kişinin içinde 2 nazır, dört [illegible] sefir ve [illegible] memleketin en asil ve zarif hanımefendileri göz alıyordu.

Hepsi de bu eşsiz adamın hakiki hayranıydılar.

Eski bir Fransız şarabını fazla içtikleri için yemek büyük bir neşe ile geçiyor, üstadın her sözü b ü y ü k alkışlara muhatap oluyordu.

[illegible] büyük muharririn uşağı efendisine sa[illegible]ımtırak renkli bir zarf getirdi. Kudretli adam gülümsedi. Bu günlerdenberi beklediği zarftı. Misafirlerine susmalarını rica ederek ayağa kalktı. Kısaca haftalık gazetenin muharririne yaptığı şakayı ve şimdi ondan gelen cevabı kendilerine okuyacağını söyledi.

Salon alkıştan inliyordu. Bu kadar harikulâde ince bir buluş ancak böyle eşsiz bir baştan çıkabilirdi. Ve bu sesli hayranlık dakikalarca devam etti. Misafirlerin heyecanı biraz durulunca dâhi muharrir zarfı yırt[illegible] mektubu yüksek sesle o[illegible]kudu:

(Oğlum,

[illegible] baştanbaşa teknik ve ifade hatalariyle dolu. Bunlar o kadar çok ve büyük ki düzeltmeğe imkân bulamadık. Tabiî böyle bir saçma tulumunu neşredemeyiz, selâmlar.)

Muhteşem yemek salonunda[illegible] derin sessizlik arasında bir şangırtı işitildi. Dâhi muharrir, [illegible]zü kıpkırmızı, gözleri tosto[illegible]rlak olduğu halde, boylu bo[illegible] masanın altına yuvarlanmıştı.

Ramazan fıkraları:

Kim memnun?

Bektaşi, ramazanda ahbaplarından birinin evine iftara gider. İftardan sonra keyifler çatılıp sohbet edilirken ev sahibi der ki:

— Babacan!.. Nasıl, ramazandan memnun musun?

— Eyvallah azizim! Pek memnunum. Siz nasılsınız?

— Ooo.. Memnunum da lâf mı?.. Mübareği o kadar severim ki, keşki senede bir kere geleceğine iki kere gelse...

Bektaşi güler ve:

— İnanmam.. der.

— Neden?

— Neden olacak, siz ramazan çıksın diye dört gözle bekler, çıkar çıkmaz da bayramlar, şenlikler, tebrikler yaparsınız. Bir adam, sevdiği gidince bayram etmez, matem eder. Bak, hiç bizim bayram ettiğimizi gördün mü?.. Biz, ikisini de hoş görenlerdeniz.

Şadi sahneye avdet ediyor

Senelerdenberi sahneden ayrılan ve yokluğu doldurulamıyan sanatkâr Şadi bu defa gene sahnemize avdet edeceğini memnuniytle haber aldık. Darülbedayiin tesisi zamanında, Hissei şayia, Dört cahar, Bir çiçek iki böcek, Aşk uyumaz ve nihayet sekinci eserlerini her sanatkâra nasip olmıyan muvaffakıyetle temsil eden Şadi, bu defa Halk Opereti'nin kıymetli e'emanlariyle teşriki mesaî ederek provalara başlamıştır. Tiyatromuz için çok büyük bir kazanç olan bu hâdiseyi büyük bir sevniçle karşılar, Şadi ve Halk Operetinin sanatkârlarına hayırlı olsun deriz.

Pide yapılmıyor

Bugün Ramazanın biridir. Bir haftadanberi devam eden Ramazan hazırlıkları sonuna ermiştir. Bu sene un vaziyeti dolayısiyle fırınlarda pide yapılmıyacaktır.

Dördüncü kattan düşen çocuk öldü

İlhan adında 6 yaşında bir çocuk evvelki gün, Fatihte, oturdukları Taşhanın dördüncü katından aşağı düşmüş, muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanarak Haseki hastahanesine kaldırılmıştı.

Çocuk dün sabah hastahanede ölmüş, cesedini muayene eden adliye doktoru defnine ruhsat vermiştir.

İhtikârdan tevkif edilenler

Küçükpazarda hurdacılık yapan Mehmet demir ihtikârından, Mercanda Tarakçılarda tuhafiyeci Avadis ile Çarşıkapıda 7 numarada kunduracı Arşak Yaldız ihtikârından dolayı, dün asliye ikinci ceza mahkemesince sorgularını müteakıp tevkif olunmuşlardır.

Radyo

23-9-941

7.33	Hafif program	19.45	Serbest 10 dakika
7.45	Ajans	19.55	Fasıl sazı
8.00	Senfonik müzik	20.15	Radyo gazetesi
8.30	Evin saati	20.45	Saksofon soloları
12.33	Türkçe plâklar	1.00	Ziraat takvimi
12.45	Ajans	1.10	Oda musikisi
13.00	Türkçe plâklar	1.30	100 sene önce nasıl yaşıyorduk
13.30	Karışık program	21.45	Klâsik Türk müziği
18.05	Salon orkestrası	22.30	Ajans
19.00	Karışık şarkılar	22.45	Cazband
19.30	Ajans		

TAKVİM

	Salı	Çarşamba
	23 Eylûl	24 Eylûl
	Ramazan: 1	Ramazan: 2
	Hızır: 141	Hızır: 142

Vakitler	Vasati	Ezani	Vasati	Ezani
Güneş'in doğuşu	5.48	11.42	5.49	11.45
Öğle	12.06	6.00	12.06	6.01
İkindi	15.31	9.25	15.29	9.26
Akşam	18.06	12.00	18.04	12.00
Yatsı	19.39	1.31	19.37	1.31
İmsak	4.09	10.02	4.10	10.05

Karısını ölümle tehdit etmiş!

Mecidiye köyünde 34 numarada oturan Celâl Ayışık adında birisi, evvelki gün karısı Belkıs ile kıskançlık yüzünden kavgaya tutuşmuş ve kavga sonunda karısını dövdükten başka kendisine bıçak da çekmiş, kendisini ölümle tehdit etmiştir.

Kadının feryadına yetişenler tarafından yakalanan Celâl Ayışık, dün, adliyeye verilmiş ve dördüncü sorgu hâkimliğince tevkif olunmuştur.

Mesut bir nikâh

Akhisarın tanınmış ailelerinden avukat Çallı İsmail Hakkının oğlu bay Sabri Çallı ile bayan Şükranın evlenme akdi Akhisar halkevi salonlarında tarafeynin akraba ve dostlarının huzurile yapılmıştır. Genç evlileri tebrik eder, saadetler dileriz.

İSTANBUL BORSASININ

22/9/941 fiyatları

1	Sterlin	5.22
100	Dolar	129.5275
100	Pezeta	12.89
100	İsveç Kr.	30.75

ESHAM VE TAHVİLÂT

İkramiyeli %5 938	19.65

BÜYÜK EDEBİ ROMAN

MUCİZELER DOKTORU

Yazan: *PITIGRILLI* — Türkçesi: *MUZAFFER ACAR*

86

Jizel posta, telgraf nazırını çağırarak çıplaklığı teşvik için posta pullarının üzerine şu şekilde bir vecize bastırılmasını emretmişti: "Allah seni güzel ve inca yaratmıştır; elbiselerini diktirdiğin terzi seni çirkinleştirmektedir."

Bu propaganda şekli herkesi eğlendirmiş ve türlü türlü tefsirlere yol açmıştı. Artık tabiatin bahşetmiş olduğu bu güzellikleri seyretmek için her pazar, gölün kenarında binlerce küçük kahveye yüz binlerce halk toplanıyor ve ellerindeki muazzam dürbinlerle Allahın yarattığı bu nadir hilkatleri seyrediyorlardı.

İş büyümüştü...

Budha müessesesi aksiyonlarının her biri dört yüz dolara kadar çıktı

. . . .

Fakat günün birinde İngiliz ve Amerikan borsalarında Budha müessesesi aksiyonları birdenbire itibardan düştü ve birkaç dakika içinde kıymetleri dört yüz dolardan 190 dolara kadar indi. Tehlike açıktan açığa görülüyordu. Piyasa dakikadan dakikaya düşüyor ve durdurmak için hiç kimse müdahale etmiyordu. Esasen birkaç gün evvel Jon Tenedy ismindeki bir gazetecinin yazdığı bir makale dolayısiyle piyasa sarsılmıya başlamıştı. Bu muharrir Pitsbrug'da çıkan bir gazeteye yazdığı makalesinde günün krallarından bahsetmiş ve petrol kralı Deterding'in, kundura kralı Batanın yanında Teodor Zuifeld de blöf kralı olarak gösterilmişti. Bazı Amerikan birlikleri Zuifeldin bu muazzam işini yıkmak için aralarında birleşmişler ve müheyyic hakikatler itiraf etmek, türlü dalavereleri meydana koymak suretiyle müthiş bir mücadeleye başlamışlardı.

Zuifeld müessesesinin dalavelerine ait fotoğraflar ve muharrir Jon Tenedy'nin makalesi hemen hemen dünyanın bütün gazeteleri tarafından neşrolunmuştu.

Zuifeld, en emin arkadaşı Piyer Sen Silveni doğruca Pitsburga gönderdi. Avukatlarına, gayetle geniş kredi açtı ve azamî kuvvetle mücadeleye girişmelerini emretti. Fakat Pansilvanya mahkmeleri, hâkimleri, gazetelerin neşriyatına ehemmiyet verdiler ve Budha sosyetesini yüz bin dolar tazminata ve masrafa mahkûm ettiler.

Budha müessesesi aksiyonları 125 dolara kadar düştü.

Budhanın bu şekilde mahvolmak tehlikesine maruz bulunmasından müteessir olan, daha doğrusu menfaati tehlikeye giren Grandüşes günün her saatinde Nevyorkta Havas ajansı muhabirinin verdiği rakamlarla piyasayı takip ediyor ve akıl danışmak için her gün saat üç ile beş arasında Zuifelde telefon ediyordu.

— Bütün aksiyonları satmak doğru olur mu?

Teodor Zuifeld:

— Bilmiyorum...

Diye cevap veriyordu. Pitsburgda bulunan Piyer Sen Silven de hemen her gün Zuifelde telefonla:

— Ne yapalım?

Diye soruyor, Teodor Zuifeld, ona da aynı şekilde:

— Bilmiyorum... Bilmiyorum.

Diye cevap veriyordu. Zuifelde faydalı tavsiyelerde bulunabilecek bir tek kişi vardı, o da Judi idi.. Fakat Judi neredeydi?

. . . .

Grandüşesin Cinciye hediye etmiş olduğu Cinciarel yuvasına çekildikten sonra yumurtlamış ve yumurtladıktan sonra yumurtalarının üzerine oturarak yavru çıkarmıştı. Fakat yavrular çıktıktan bir iki saat sonra ana kuş yavrularını yuvadan atmak suretiyle öldürmüştü.

— Aman, Cinci, bu felâketi haber almasın..

Diye Teodor Zuifeld emir verdi. Fakat Cincinin mürebbiyesi:

— Matmazel faciayı biliyor.. dedi. Çünkü yavruları o buldu.

Çocuğa, yavruların yuvadan kendi kendilerine düşmüş oldukları söylendi.

Cinci sordu:

— Peki amma, niçin düşmüş?

Mürebbiye dalgınlıkla şöyle cevap verdi:

— Anneleri düşürmüş..

İki üç gün üstüste Cinci hep aynı suali sordu:

— İyi amma, anneleri niçin yavrularını yuvadan düşürmüş?.

Genç mürebbiye bu sualin cevabını bulamıyordu. Bir gün de Cinci birdenbire şu suali sordu:

— Peki, annem, benim annem niçin gelmiyor? Niçin gelmediğini babam biliyor mu?

. . . .

Cinci'nin babası o gün saat dörtte şirketin meclisi idare içtimaında bulunacaktı. Villasından müesseseye kadar yürüyerek gitti. Bir yol ağzında yoluna devam edip etmemek için tereddüt etti. Bir tanıdığına selâm vermekten kurtulmak için bütün bir sokağı baştanbaşa dolaştı.

Birkaç gündenberi bütün kuvveti kesilmişti. En ufak bir gürültü sinirlerini bozuyor, kendisini çileden çıkarıyordu. Fakat gene bir an geliyor, kendine hâkim oluyor, bu kadar düşünmesine sebep olan vaziyetin, ehemmiyetsiz, hattâ hiç olduğunu görüyor, melânkolisi dağılıyor ve mesut bir imkânın tahakkuku ihtimali kendine yeniden itimat enerji ve nikbinlik veriyordu.

(Devamı var)

72 — ÜÇ KÖŞELİ ŞAPKA

atarak:

— Müsaade ederseniz... diye söze başladı.

Fakat hanımefendi, onun ne söyliyeceğini evvelden anladı.

— Sizi bana izahat vermekle rahatsız etmek istemem madam, dedi. Fakat işte sizden bu izahatı istemeğe hakkı olan biri geliyor. İşinizi onunla hallediniz.

Tam bu esnada küçük odaya açılan kapı arkasına kadar itildi. Orada değirmenci Lucas duruyordu. Başından ayağına kadar, karporasyon salonuna girmek üzere olan, eldivenleri, kılıcı ve sopasile bir zaptiye müdürü gib giyinmişti.

XXXII

İNANMAK DAĞLARI KIMILDATIR

Don Eugeniv'in konuşmasını taklit ederek söz söyliyen, bu yeni gelen adam, üç köşeli şapkasını çıkararak:

— "Hepinizin akşamları, hayırlı olsun.." dedi.

Bunu söyler söylemez, dört tarafına reveranslar yapa yapa salona girdi. Hanımefendinin elini öpmiye gitti. Ordakilerin hepsi şaşırmıştı. Değirmenci Lukasın zaptiye müdürüne benzeyişi şayanı hayretti. Hizmetçiler, hattâ Senor Juan Lopez bir kahkaha tufanının önüne geçemediler...

Bu yeni hakaret karşısında Don Eugeniv efsanevî bir yılan gibi bakan gözleriyle değirmenci Lukasın üzerine atıldı.

Fakat Mistress Fraskita onun yolunu kesti. Bu gibi işlerde tecrübesi olan eliyle zaptiye müdürünü bir kenara itti. Lord cenapları ikinci bir defa daha tepe taklak gelmiye ve neticede rezil olmıya mani olmak için bir mırıltı çıkarmakla bu itilişe itaat etti. Hakikaten bu kadın, bu ihtiyar adama hâkim olmak için yaratılmıştı.

Karşısında karısını gören değirmenci Lukas ölü gibi sarardı. Fakat kendini tuttu. Ellerini belki patlar korku

ÜÇ KÖŞELİ ŞAPKA — 69

Bu tatlı heyecanları tadan değirmencinin karısı, vekarlı bir sallanışla salondan içeriye doğru ilerledi. Bir sandalyanın kenarına ilişti. Değirmene dönüşünde, şehirde mühim ziyaretler yapacağını tahmin ederek kendine çeki düzen vermek fırsatını bulmuş ve kendine fevkalâde yakışan floş saçaklı siyah yün mantillasını omuzlarına almıştı. Başından tırnağına kadar bir hanımefendi gibiydi. Zaptiye müdürüne gelince, bu müddet esnasında tamamile sessiz kalmıştı. Mistres Fraskitanın homurdanması ve sahnede görünmesi hiç şüphesiz zaptiye müdürünü son derece heyecanlandırmıştı. Bu kadın ona karısından daha büyük bir korku ilham ediyordu.

Dona Mercedes kocasına dönerek sözlerine devam etti:

— Ey! Değirmenci Lucas! İşte Mistres Fraskita sualinizi tekrar sorabilirsiniz. Şerefinizi alâkadar eden mesele hakkında ondan istediğinizi alabilirsiniz.

Zaptiye müdürü:

— Allahaşkına Mercedes! diye bağırdı. Sen galiba benim nelere muktedir olduğumu bilmiyorsun. Alayı bırakmanı ve benim yokluğumda burada neler olduğunu bana söylemeni senden resmen rica ediyorum. Şu herif nerede?..

— Kim? Kocam mı? Kocam şimdi yataktan kalkıyor. Çok geçmeden gelir.

Don Eugeniv:

— Yataktan kalkıyor ha!

— Şaşıyorsunuz öyle mi? Gecenin bu saatinde namuslu bir adam başka nerde olur. Hiç şüphesiz Allahın emrettiği gibi meşru karısile, evinde, yatağında uyuyor olur.

— Sevgili Mercedes! Sözlerine dikkat et! Başkalarının bizi dinlediğini düşün. Benim bir zaptiye müdürü olduğumu hatırla!

Hanımefendi ayağa kalkarak:

Bana öyle bağırma değirmenci Lucas! diye cevap verdi. Yoksa seni zaptiye memurlarile hapse gönderirim.

NEVROZİN

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATIZMA

NEVRALJI. KIRIKLIK VE BÜTÜN AGRILARINIZI DERHAL KESER

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Her verde pullu kutuları ısrarla isteyiniz

Kanije Muhasarası

nâmık kemâl'in

yenileştirilen eseri

hazırlayan: hakkı tarık us

kadın, erkek, küçük büyük her türk için tekrar tekrar okunacak bir kitab.

fiatı 30 kuruş

tevzi yeri VAKIT kitabevi

her kitabcıda bulunur.

istanbul Defterdarlığından :

Sıra No.	Mükellefin adı ve soyadı	İşi	ADRESİ	Matrahı	Kazanç	Buhran	Fevkalâde Zam	Ceza	Senesi	Mülâhazat
1	Gülbent Garipoğlu	Müstamel elbiseci	Çarşı Bodrum han sokak No. 5	50.00 32.80	9.84	1.97	2.46	—	941	
2	Kirkor Kancıyan	Kuyumcu	Çarşı Arabacıoğlu sokak No. 14	45.00 20.84	9.38	1.88	4.69	—	941	
3	Sami İşler	Marangoz	Çarşı Kürkçüler No. 20		10.92	2.19	2.73	2.38	940	
4	Refet	Möble yapıcısı	Çarşı Hatip Emin han 16/1	45.00 15.91	4.77	.95	1.19	1.04	941	
5	Ali Genç	Yorgancı	Çarşı Hatip Emin han No. 2	36.00 26.18	6.47	1.29	3.24	1.65	941	
6	Mehmet Ali İzbilen	Terlikçi	Çarşı Kazazlar orta sokak No. 68-70	45.00	6.70	1.34	1.67	1.46	940	Vaki itirazı üzerine itiraz komisyonunun 5.6.941 tarih ve 52 sayılı kararile tamamile terkin edilmiştir.
7	Faruk Polator	Kuyumcu	Çarşı Sıraodalar No. 4	36.00 8.48	3.82	.76	.95	.83	941	
8	Araken Baysal	Haffaf	Çarşı Kalpakçılar No. 116	270.00 95.43	42.94	8.59	10.73	9.34	941	
9	Kemalettin Çarkçı subay	Tamirci	Camcıali Ordu caddesi No. 126	45.00	.83	.27	.21	.18	941	
10	„ „	„	Camcıali Ordu caddesi No. 126	45.00	1.45	.29	.36	.31	941	
11	Nezihe Uysal	Pansiyoncu	Kemalpaşa Gençtürk No. 23/3	288.00	48.33	9,67	12,08	9.61	940	
12	Said Yıldız	Kahveci	Camcıali Vezneciler No. 51	81.00	1.48	.30	.37	—	941	
13	Said Yıldız	Kahveci	Camcıali Vezneciler No. 51	81.00	.93	,19	.23	—	941	
14	Rıza Belli	Kunduracı	Bayezit Okçular caddesi No. 61	30.00	2.27	.45	—	.41	938	
15	Mehmet Özkan	Terlikçi	Beyazıt Yolgeçen han No. 12	27.00	3.57	.71	.89	.77	940	
16	Vasıf Hınçal	Fotoğrafçı	Kemalpaşa Şehzade 105 No.	150.00	26.32	5.26	6.28	5.73	940	
17	Yakup Özdemir	Kunduracı	Bayezit Yolgeçen han 26 No.	36.00	7.22	1,44	1.80	1.57	940	
18	Feyzi Artaç	Kunduracı	Bayezit Küçük Yolgeçen han No. 4	72.00	6.31	1.36	1.70	—	941	
19	Celâl Ceylân	Manav	Bayezit Makasçılar 18 No.	54.00	5.44	1.20	1.50	—	941	
20	Osman Demirci	Sobacı	Camcıali Ordu caddesi 120 No.	42.00	12.05	2.41	3.01	2.62	940	
21	Sabri Yavaş	Kunduracı	Bayezit Sarnıçlı han 18 No.	30.00	2.17	.43	.54	.47	940	
22	Mustafa	Kunduracı	Bayezit Büyük Çatalhan 27 No.	27.00	5.44	1.04		.98	940	
23	Hızır oğlu Kemal	Pansiyoncu	Eminbey Tavşantaşı 1 No.	600.00	72.00	15.40		87.40	935	Resen takdir kararile
24	Ali Güray	Bisiklet tamiri	Kalenderhane Şehzade camii içi 70/1	45.00	11.25	2.25	2.81		941	
25	Abdi oğlu Turhan Tınay	Kahveci	Camcıali mahallesi Vezneciler 49 No	81.00	13.91	2.78	6.95		941	
26	„ „	„	Camcıali mahallesi Vezneciler 51 No	81.00	13.91	2.78	6.95		941	
27	Mehmet Yolgeçen	Kunduracı	Bayezit Yolgeçen Mehmet dairesi 10	27.00	4.19	.84	2.09		941	
28	Mehmet Yükselen	Kunduracı	Bayezit Yolgeçen han Mehmet dairesi 10 No.	27.00	3.55	.71	1.77	.91	941	
29	Mehmet Oğlu Ahmet	Lokantacı	Bayezit Çadırcılar 11.27 No.	36.00	4.44	.89	1.11	—	941	
30	„ „	„	„ „ 12	24.00	2.96	.59	.74	.64	941	
31	„ „	„	„ „ 13	156.00	19.23	3.85	4.81	4.18	941	
32	„ „	„	„ „ 29	45.00	5.55	1.11	1.39	1.21	941	
33	Hüseyin Baykılday	Kunduracı	Bayezit Çatalhan 25 No.	63.00	1.61	.32		.29	940	
34	„ „	„	„ „	63.00	18.90	3.78		3.40	940	
35	Feyzi Artaç	Kunduracı	Bayezit Küçük Yolgeçen han 4 No.	72.00	19.83	3.97	4.96		941	Mükellefin itirazı üzerine tetkiki itiraz komisyonunun 8/4/941 tarih ve 64903 No. lı kararile tarh olunan vergi aynen tasdik edilmiştir.
36	Hasip Alak	Bakkal	Kalenderhane Kovacılar 100 No.	180.00	12.08	2.42	3.02		940	Mükellefin itirazı üzerine 245 liralık iradı gayri safinin 180 liraya indirilmek suretile tetkiki itiraz komisyonunun 28/11/940 tarih ve 62592 No. lı kararile tadil edilmiştir.
37	Mürşide Azize	Matbaacı	Eminbey Reşit Bey sokağı 7 No.	75.00	33.75				938	Mükellefin itirazı üzerine tetkiki itiraz komisyonunun 14/2/941 tarih ve 63882 No. lı kararile 240 liralık matrah 75 liraya tadil edilmiştir.

Bayezit Maliye Şubesi mükelleflerinden yukarıda adı ve işi, ticaret adresi yazılı şahıslar terki ticaretle yeni adreslerini bildirmemiş ve tebelliğe salâhiyetli bir kimseyi göstermemiş ve yapılan araştırmada da bulunamamış olduklarından hizalarında gösterilen yıllara ait kazanç, buhran ve fevkalâde zamlara ait ihbarnamelerin bizzat tebliği mümkün olamamıştır. 3692 No. lı kanunun 10 uncu maddesine tevfikan tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. (8415)

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası.

Şube ve Ajans adedi: 265.

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 aded 1,000 liralık 4.000 lira		100 aded 50 liralık 5.000 lira
4 „ 500 „ 2,000 „		120 „ 40 „ 4,800 „
4 „ 250 „ 1,000 „		160 „ 20 „ 3,200 „
40 „ 100 „ 4,000 „		

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir. Keşideler: 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birincikânun tarihlerinde yapılır.

İstanbul Belediyesi ilânları

Tepebaşında Meşrutiyet caddesinde kâin Asri sinema ve Şehir Tiyatrosu binalarının tamiri, 2490 numaralı kanunun 46 ncı maddesinin B fıkrasına tevfikan pazarlıkla yaptırılacaktır. Keşif bedeli 917 lira 93 kuruş ve teminatı 137 lira 69 kuruştur. Keşif ve şartname zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 25—9—941 perşembe günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ve 941 yılına Fen İşleri Müdürlüğüne müracaatla alacakları fenni ehliyet ve ait Ticaret Odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (8367)

Beşiktaş Tapu Sicilli Muhafızlığından:

Beşiktaşta Kılıcali mahallesinin Asariye caddesinde E: 4 Y: 75 kapı sayılı evvelce askeri rüştiyesi halen nümune mektebi binasının 1330 sayılı kanunun birinci maddesine tevfikan hususî idare namına tapuya tescili senedinin itası belediye hesap işleri müdüriyetinin 4.3.940 T. ve 695/1664 sayılı tezkeresile talep edilen mezkûr mektep binasının tapuca tasarruf kaydı bulunamadığından senetsiz tasarrufata kıyasen tapuya bağlanması için gelen mezkûr mektep binası hakkında gazetenin ilân tarihinin on altıncı gününe müsadif olacak gün mahallen tahkikatı icra kılınacağından bu mektep binası hakkında tasarruf iddiasında bulunanlar mevcut olduğu takdirde vesaiki tasarrufiyelerile birlikte tahkikat gününden evvel Sultanahmette Defterhane binasında Beşiktaş tapu sicilli muhafızlığına 941/ No. sile veya tahkikat günü de mahalline gidecek memura müracaatları ilân olunur. (8457)

ŞİRKETİ HAYRİYEDEN:

Ramazan münasebetile tertip olunup 25/9/941 perşenbe akşamından itibaren tatbik mevkiine konulacak ilâve seferleri gösterir cetvellerin bu akşam iskelelerimize asılacağı sayın yolcularımıza ilân olunur.

— Beni mi hapse atarsın? Beni ha? Şehrin zaptiye müdürünü?

Hanımefendi sahte değirmencinin sesini boğan haşin ve enerjik bir sesle cevap verdi:

— Şehrin zaptiye müdürü, kanunun mümessili, kralın vekili dairesinin asil mesaisinden mütevellid yorgunluğunu dinlendirmek ve vatandaşlarının hayatlarını, şereflerini, ailenin kudsiyetini, kadınların namusunu müdafaa etmekten ibaret olan ertesi günkü işine devam edebilmek için evine zamanında döner. Onların sayesinde, bir zaptiye müdürü gibi giyinip başka erkeklere ait olan yatak odalarına giren bulunmaz, istirahatin müdafaasız saatlerinde kadınların faziletleri tehlikeye düşmez, onların masum uykuları suiistimal edilmez.

Zaptiye müdürü, kelimeleri dudaklarile diş etlerinin arasından ıslık çalar gibi çıkararak:

— Mercedes nelerden bahsediyorsun. Evimde eğer böyle bir şey vuku bulduysa o halde sen kötü, fâsid ve sefih bir mahlûktan başka bir şey değilsin.

Hanımefendi gözlerini etrafta duranların üzerine çevirerek nefretle gürledi:

— Bu herif kiminle konuşuyor. Bu deli kimdir? Bu sarhoş serseri kim oluyor? Şimdi, üzerindeki bu köylü elbiselerine rağmen onun değirmenci Lucas gibi namuslu bir değirmenci olduğuna bile inanamıyorum.

Orada şaşkın bir halde duran belediye reisine dönerek:

— Söylediklerime inanınız Senor Juan Loper! diye sözüne devam etti. Kocam yani bu şehrin zaptiye müdürü evine iki saat evvel geldi. Başında üç köşeli şapkası üzerinde kırmızı mantosu, belinde bu elbiselere lâyık olan kılıcı vardı. Elinde de müdürlük sopası mevcuttu. Şurada beni dinleyen hizmetçiler ve zaptiye memurları kalktılar, onun kapıdan girdiğini, merdivenden çıktığını ve salondan geçtiğini görerek selâm verdiler. Bütün kapıları kapadıktan sonra siz buraya gelinceye kadar eve başka kimse girmedi. Öyle değil mi? Cevap verin!

Bu fevkalâde sahneye iştirâk eden ve salonun kapısına toplanmış olan muhafızlar, hizmetçler, sütnineler hep beraber:

— Doğru! Tamamiyle doğru! diye cevap verdiler.

Zaptiye müdürü, asabiyetten ağzı köpürerek:

— Hepiniz defolun, diye gürledi. Sansar! Sansar! Bana hürmet etmesini bilmiyen bu mel'un mah'ûkların hepsini hapse tık! Hepsini hapse tık! Bütün bütün buradakilerini darağacına çek.

Sansar meydanda yoktu. Dono Mercedes sesinin tonunu değiştirerek ve kocasına bakmağa tenezzül ederek:

— Nihayet beyefendi! diye devam etti. Kocam olduğunuzu ve sizin Don Eugenio de Zuniga Ponce de Leon olduğunuzu farzedelim.

— Farzedelim ne demek, tâ kendisiyim.

— Farzedelim ki ben zaptiye müdürünün elbiselerini giyerek gelen bir adamı yanlışlıkla yatak odasına aldığı için biraz azarlanacak bir kadın olayım.

İhtiyar adam ellerini yanlarına vurdu. Ve kılıcı yerine değirmencinin kuşağını bulduğu için müşkül vaziyette kaldı:

— Rezil, çapkın! diye bağırdı.

Değirmencinin karısı mantillasının bir ucile gözlerindeki kıskançlık yaşlarını saklamak için yüzünü örttü.

Dona Mercedes tarif edilmez bir sükûnetle sözlerine devam etti:

— Haydi nasıl isterseniz öyle kabul edelim. Fakat şimdi söyleyiniz bana, lord cenapları, şikâyet etmeğe nasıl hakkınız olur? Kendinizi bir müddeiumumî yerine koyup beni itham edebilir misiniz? Bir hâkim gibi bana ceza verebilir misiniz? Acaba tesadüfen bir dinî ibadetten, bir günah çıkartmaktan, yoksa bir âyini dinlemekten mi geliyorsunuz? Bu kıyafetle ve bu kadınla nereden geliyorsunuz? Gecenin yarısını nerede geçirdiniz?

Mistres Fraskita bir yayla fırlatılmış gibi ayağa kalkarak ve kendini mağrurane karı ile kocanın arasına

Yeni Neşriyat :

İslâm - Türk Ansiklopedisi

19 uncu sayısı mühim tetkikleri muhtevi olarak intişar etmiştir. Tıp aletleri hakkında Müslümanların keşifleri: (profesör doktor Süheyil ve Nuri Fehmi), Ali lisan, tevhit, ilim, mantık, felsefe, tasavvuf bakımlarından: (profesör İsmail Hakkı İzmirli), usulü hadiste âli: (profesör Kâmil Miras), Âli Paşa zamanında zuhur eden siyasî meselelerdeki roller. Tanzimattan maksat, ıslahat fermanlarının iç yüzü. Yeni Osmanlılar siyasî cemiyetini teşkil eden Namık Kemal ve Ziya paşaların Tanzimatçı paşalarımızı itham ettiği esas noktalar. Âli paşanın memlekete soktuğu yabancı nizamet ve müessesatın husule getirdiği içtimaî tezebzüp (Eşref Edip), İslâm - Türk ansiklopedisinin meslegi ve rasyonalizm. Hazreti İsanın ve Hızırın hayatı hakkında (profesör İsmail Hakkı İzmirli). Altınordu devletine ait fenler: Bağdat, Abbas Azvavi, Bedir muharebesinde ok (Tahir Olgun), eski düğünlerde Türk pehlivanlara (şiir): Mehmet Akif.

KAYIPLAR

1336 - 1337 ders yılında Kasımpaşada bulunan Cezairli Gazi Hasanpaşa nümune mektebinden aldığım şahadetnamemi zayi ettiğimden yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Adres: Kasımpaşa Yeniçeşme İbadet mahallesi 45 numarada Celâlettin oğlu Hakkı Hünerlier (31348)

***

Eyüpsultan nüfus memurluğundan ve Süleymaniye askerlik şubesinden aldığım askerlik tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Edirnekapı Bayrampaşa bahçesi Andon yanında Kastamonu vilâyeti Taşköprü mahallesinden Gerze divanı köyünden Ahlatçı oğullarından Salih oğlu Ahmet Ahlatçı tevellüdü 317 (27342)

***

İnebolu askerlik şubesinden aldığım vesikalarımla, nüfus dairesinden aldığım nüfus tezkeremi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü olmadığını bildiririm.

Küçükpazar Ayazmakapı Kazancılar sokak No. 58 de Sepetçi İnebolulu 328 doğumlu Ali oğlu Osman Acar (37341)

SAHİBİ : *ASIM US*

Basıldığı yer : VAKIT Matbaası

Umumî neşriyatı idare eden

Refik Ahmet Sevengil